

Nr. 10 (146)

Anul VII
8 martie 1958

Felicitări

Fotografie
de Eugen IAROVICI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Biblioteca Centrală
Hunedoara-Devea

In acest număr:

- Pag. 4 — Republica Arabă Unită.
- Pag. 5-6-7 — Tovarășe de viață, de muncă, de luptă.
— Rinduri despre frumoșele de Elena Edroiu.
— Dresda — poezie de Maria Banuș.
- Pag. 8-9-10 — Povestirea — de Boris Polevoi.
— Portrete: Alecu Constantinescu — de Gh. Rădulescu.
— Ce frumoasă-ai fi! — poezie de Valeria Boiculesi.
- Pag. 11 — 5000 de spectacole!
- Pag. — 12-13 — Așa-i acum la Micăsasa — reportaj de Silviu Poșdină.
- Pag. 14-15 — Șapte fete au visat... — reportaj de Liliana Șaplan.
- Pag. 16-17 — Achtung, Banditen! — Acolo unde reinvie rasismul hitlerist — de Lascăr Sebastian.
- Pag. 18-19 — Regii de nylon din republicile bananelor — Scurt tratat de geografie lirică (II) — de Valentin Silvestru.
- Pag. 20-21 — Diurna merge... — fotofoileton — text de Doru Mihailescu.
- Pag. 21-22 — Ochiul magic — de R. Bodeanu.
- Pag. 23-24 — Apa... o problemă — de Radu Nor.
- Opinii... pe scurt: Dreptul la ris — de Andrei Bart.
- Pag. 25 — Cuvinte încrucișate. Sfaturi practice.
- Pag. 26 — Un nou film românesc: „Ciulinii Bărgănelului”.
- Sport: Campionatele internaționale de schi ale R.P.R.
- Pag. 27 — În jurul globului.
— Ecranul.
- Pag. 28 — „Regina ceardașului” la București.

BUGURIA DATORIEI

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în mijlocul alegătorilor.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Au sosit de câteva minute în București, însoțind expresul nr. 22. Iată-l acum îndeplinindu-și datoria de cetățeni.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Tovarășul Chivu Stoica prins în horă, în fața unei secții de votare.

Moș Voicu Păun, țăran muncitor din comuna Brănești, îi asigură pe cei din comisie că, în ciuda celor 72 de ani ai săi, el vede foarte bine ce scrie pe buletinul de vot.

Fotografie de Dan BÎRLĂDEANU

E abia ora 11 dimineața, dar la secția nr. 57 raionul „23 August” votarea e pe sfârșite.

Fotografie de Dan BÎRLĂDEANU

La o secție de vot din Orașul Stalin trec pentru prima oară prin fața urnelor elevele unei școli profesionale.

Fotografie de S. STEINER

Votul tinerei mame.

Fotografie de S. STEINER

IMPLINITE

137.790 de cetățeni și cetățene din Republica Populară Română au fost investiți de către poporul nostru în alegerile de la 2 martie cu calitatea de deputați și deputate în sfaturile populare ale regiunilor, orașelor, raioanelor și comunelor țării.

Milioanele de cetățeni și cetățene din țara noastră și-au exercitat dreptul constituțional de a alege pe deputații organelor puterii de stat. Majoritatea zdrobitoare a poporului nostru și-a manifestat deplina încredere în Frontul Democrației Populare al cărui candidați au obținut între 98,89% și 99,43% din totalul voturilor exprimate.

Strâns unit în jurul Partidului și Guvernului, în deplin acord cu politica internă și externă a țării, poporul nostru și-a îndeplinit la 2 martie o înaltă îndatorire cetățenească. Din partea deputaților noi aleși, poporul nostru așteaptă acum ca și ei să-și facă pe deplin datoria, muncind cu abnegație, pătrunși de spirit patriotic, pentru înflorirea orașelor și satelor noastre, pentru propășirea țării.

↑
La 1400 m altitudine. Votează sportivii fruntași din lotul republican de schi.

Fotografie de A. LOVINESCU

Tinerețe, cânt, dans și voie bună... Bucuria datoriei împlinite, nădejdea într-un viitor de pace și bunăstare.

Fotografie de E. DASCĂLU

REPUBLICA ARABĂ UNITĂ

În zilele fâuririi Republicii Arabe Unite. Deasupra palatului prezidențial din Cairo flutură alături drapelul egiptean și sirian →

La palatul prezidențial din Cairo, președintele Nasser și președintele Kuatli semnează documentul prin care Egiptul și Siria se unesc într-un singur stat.

Egiptul și Siria s-au pronunțat. La 21 februarie, cu ocazia plebiscitului care a avut loc în ambele țări într-o atmosferă plină de însuflețire, majoritatea covârșitoare a celor două popoare a votat pentru înfiptuirea Republicii Arabe Unite și pentru alegerea lui Gamal Abdel Nasser ca președinte al noului republici. În urma convorbirilor de la Cairo între președintele Nasser și prințul moștenitor al Yemenului, emirul El Badr, la Republica Arabă Unită s-a alăturat și Yemenul.

Proclamarea tinerei republici arabe — cu un parlament unic, un singur guvern și o singură armată — reprezintă un moment important în lupta pentru împlinirea aspirației spre unitate a popoarelor arabe. Totodată ea constituie încă o lovitură dată planurilor imperialiste privitoare la Orientul Apropiat, planuri ce au la bază cunoscuta deviză „divide et impera”.

„Sintem ferm convingși — a declarat președintele Nasser la mitingul ce a avut loc la Damasc cu prilejul constituirii Republicii Arabe Unite — că dominația străină și imperialismul nu se vor înapoia niciodată pe teritoriul nostru”.

Gamal Abdel Nasser și Șukri Kuatli, ovaționați de mulțime.

☆
Rezultatele plebiscitului au fost primite cu entuziasm atât în Egipt cit și în Siria. →

☆
Gamal Abdel Nasser, președintele Republicii Arabe Unite, și prințul moștenitor al Yemenului, emirul El Badr, discutând în legătură cu aderarea Yemenului la Republica Arabă Unită.

**8
MARTIE**

TOVARĂȘE DE VIAȚĂ, DE MUNCĂ, DE LUPTĂ

Gafar Semahat
INVĂȚĂTOAREA

Sofia Udran
INGINERA

Maria Robu
RECTIFICATOAREA

RÎNDURI DESPRE FRUMUSEȚE

de Elena EDROIU

Îi va fi iertat unei femei că-și spune părerea despre frumusețea feminină. Doar tradiția dă dreptul de judecatori numai bărbaților...

În posesia unei rețete simple dar, după cîte se pare, eficiente

... Nu sînt cosmeticiană. Pot să vă dau însă tuturor o rețetă absolut sigură pentru frumusețe și tinerețe perpetuă: munca! Dacă nu vă vine să credeți, uitați-vă bine la mine".

Cu cîteva zile înainte de conferința femeilor din raionul „23 August”, unde Malvina S., deputată de cartier, oțerea această originală rețetă de frumusețe, ni-am uitat și eu la chipul ei. Venise în vizită la redacție.

Deși n-am să reușesc să descriu întocmai trăsăturile figurii sale, mărturisesc că am remarcat din primul moment al cunoștinței noastre, cît este de frumoasă.

Frumoasă la 56 de ani?... Îmi spunea că din întâmplare i s-a dat în grijă exact strada pe care a locuit acum 30 de ani, că fiecare piatră de acolo îi este apropiată: acolo a fost tină, acolo i s-au consumat durerile de mamă săracă, iar astăzi acolo își îndeplinește planurile de deputată. Totul îi este apropiat ca în propria familie, ca în propria gospodărie, de dragul căreia pornește la muncă în fiecare dimineață cu rîvnă nouă.

Evident, nimic neobișnuit în cele ce auzeam. Dar eu îi ascultam rostirea liniștită și cu intonații egale a vorbelor,

vînd să definesc acel ceva ce se degaja din făptura ei și o făcea frumoasă, acel ceva ce-mi sugera o prezență a tinereții...

Ce era? Surisul ivit din cînd în cînd ca o fluturare? Lumina pe care o aruncă apele privirii limpezi? Mai bine ar fi să zic că scîlpirea surisului și apa de lumină a ochilor sînt numai semnalele acelei tinereți ce n-a plecat de tot, izvorul fiindu-i altul. Doar se spune: frumusețea sufletească înobilează chipul. Or, cînd Malvina S. a cuprins în suflet atîta generozitate cîtă există în idealurile noastre, cînd conștiința sa a devenit una din corzile pe care se săvîrșește simfonia vieții noastre, cu seninul și cu zburciumul ei, cu statornicia și neîncetatele ei căutări, cum ar mai putea să pară stearsă și fără farmec la înfățișare?

... Bucuria muncii, ca tratament sigur de frumusețe, este nu atît o vorbă de haz, cît o reflectare în stil feminin a consecințelor ce decurg din marea izbîndă, exprimată lapidar: dreptul la muncă.

O secretară de partid, dintr-un cartier bucureștean, povestește:

— Imediat după război umblam din poartă în poartă ca să vedem ce nevoi am putea acoperi din ajutorul „Apărării Patrioțice”. Nu numai o femeie mi-a spus atunci: „Ne lipsese de toate și dacă intruciva ne puteți ajuta, vă mulțumim. Mai bine ar fi însă dacă ne-ați da posibilitate să lucrăm undeva”.

Atunci n-am avut cum să le ajutăm... Acum, nu demult, aflîndu-mă la întreprinderea „Radio-popular”, n-am în-

tîlnit cu cîteva dintre femeile acelea. Sînt lucrătoare calificate, unele dețin chiar posturi de răspundere. M-au întrebat: „Ei, ai văzut, tovarășă, asta îți-am cerut noi! Îți amintești cînd?”

Au trecut 13 ani și, desigur, vîrsta le-a mai schimbat. Dar mi-au plăcut mult la înfățișare. Își țîn capul, vorbesc și se mișcă într-un fel care mă face să spun că, așa cum arătau cînd le-am cunoscut întîi, erau umbra veștedă a ceea ce sînt astăzi.

Alte frînturi de frumusețe nouă

Intr-o secție, numai muncitoare tinere. La întrebarea: „ce predilecții aveți, cu ce vă place să vă ocupați în timpul

Aurica Costache
ȘOFERIȚA

Maria Gaube
MILIȚIANA

Alexandrina Costăchescu
CHIMISTA

liber?" una a răspuns recitind curgător din Eminescu, alta a înginat o melodie, a treia a făcut elogiu picturii și sculpturii.

— De ce nu v-ați făcut artiste?
— Cine o să mai lucreze atunci în fabrică?... N-aveți grijă, noi ne continuăm studiile la cursuri serale sau fără frecvență. Dar vom rămâne tot la meserie. Arta ne interesează numai ca să vedem cât e de frumoasă viața...

Vor să vadă frumosul din viață. Cine le vede însă pe ele, află chiar din pilda lor cât e de frumoasă viața, acest maestru unic ce știe să dea atâtea chipuri sensurilor sale. În simplitatea lor de muncitoare, fețele de care scriu au ținuta învăluită în distincție ca într-o mantie țesută din polenul adunat cu grijă din grădinile cugătarilor și simțirii omenești, grădini în care versul, muzica, culoarea și linia sînt tot atâtea încetări pe care ele le caută. Căci, așa cum mărturiseau, nu le ajunge o singură preocupare.

Fata mlădie ca un spic de grâu, din poezia lui Coșbuc, era frumoasă, fără îndoială. Și ce apariție de flori între flori aveau fărănețele lui Grigorescu! Le purtăm în minte și nu ne vine să credem că au pierit fără să fi știut prea bine niciodată de ce s-au născut pe pământul aspru al satului din întunecimile de odinioară.

Dintr-un sat oltenesc, o altă fată mlădie, sănătoasă și proaspătă ca floarea de cîmp, a plecat să se facă doctoriță. Cînd a venit înapoi cu diploma de medic, nu s-a lăsat pînă cînd nu a văzut gata spitalul (ridicat din fondurile de autoimpunere și cu toată munca necalificată prestată voluntar

de fărâncel în proporții de 70%). Acum e directoarea spitalului.

În timpul conferinței regionale a femeilor din Craiova, ședeam lingă ea și-i ascultam propunerile pentru o mai bună organizare a educației sanitare la sate. Cereea mărirea numărului de paturi în spitalul său, pentru ca „fără să mărim schema administrativă, munca noastră să fie mai rentabilă”. Numai că limpezimea ideilor, hotărîrea din glas, n-au putut să-i ascundă emoția de a se vedea vorbind într-o sală cu sute de oameni... Ce vreți? Spicul de grâu are putere să dea atîta rod de boabe, dar nu rămîne nemișcat la suflul vieții din jur!...

Mai tîrziu, peste cîteva ore, în timp ce delegatele la conferință îi aplaudau alegerea în comitetul regional al femeilor, s-a ridicat înclinîndu-se adînc, cu capul plecat sfîos. Și m-am gîndit iarăși la flori (oare numai pentru că sînt femeie?). Pe pămîntul nostru cresc flori care știu de ce li s-a deschis poarta vieții.

Triumful mării

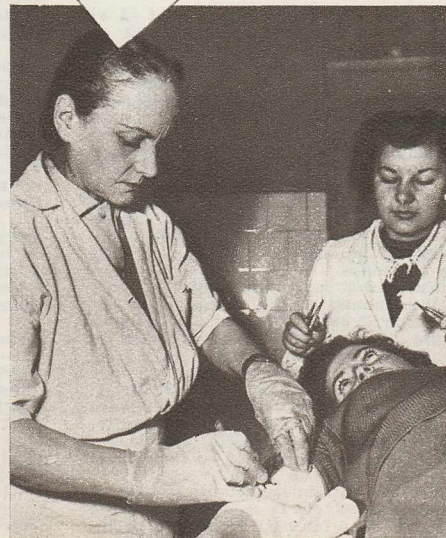
Cred că în alcătuirea cronicii despre epoca noastră, unul din capitole va purta titlul „Nașterea unei noi frumuseți, cum n-au avut-o femeile mai de mult”.

Ca motto, s-ar putea să fie aleasă ideea Ninei Cassian din „Dialogul vîntului cu marea”. Deoarece mi se pare, că pătimașul îndemn:

ci eu vreau să sun cu o mie de orgi frumoase, triumful tău verde!... este transcrierea mesajului la care răspund atîtea și atîtea destine individuale ce se realizează azi în cotidiană noastră febrilitate.

Maria Fanache
PREȘEDINȚA COLECTIVEI

Eugenia Alexandrescu
DOCTORIȚA

Elena Iordănescu
DIRECTOAREA FABRICII

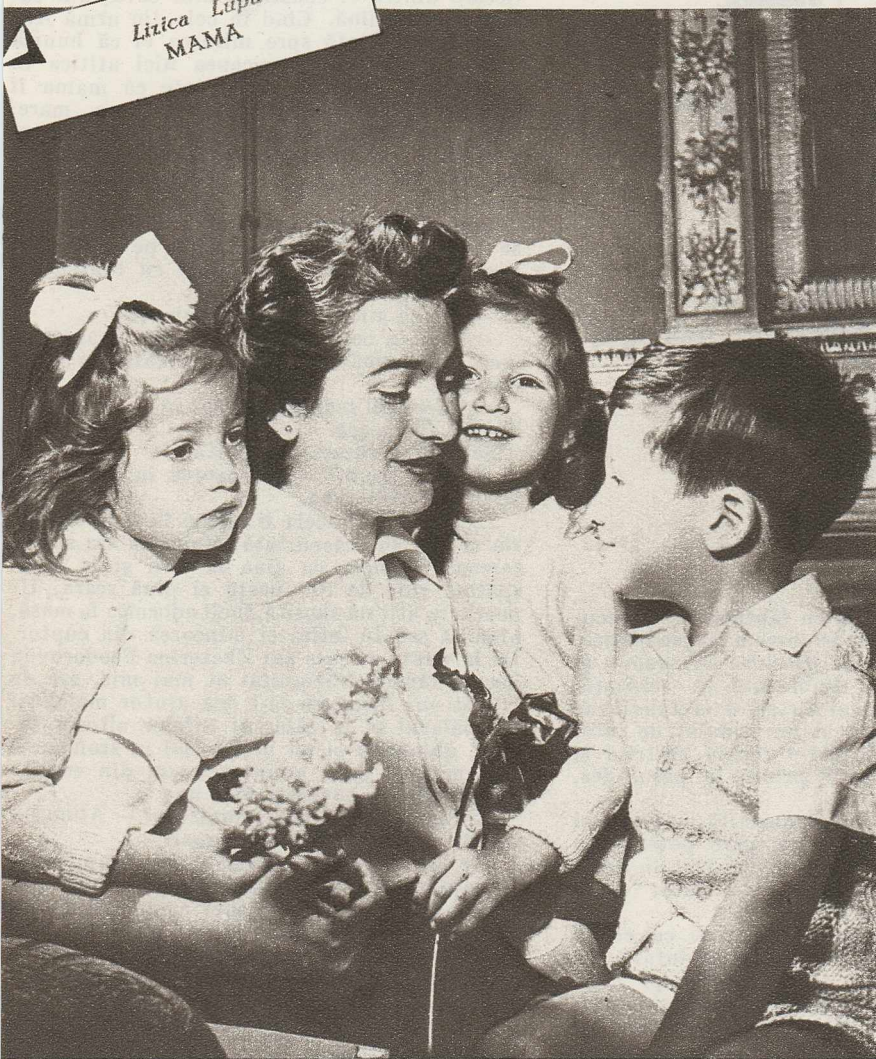
Elena Iles
JUDECĂTOAREA

Ileana Dumitru
DESENATOAREA TEHNICĂ

Ana Marta
CRESCĂTOAREA

Lița Lupu
MAMA

Maria Banuș
POETA

DRESDA*

de Maria BANUȘ

Dresda, ingerul mare de piatră, zăcea dinainte-mi,
un ciot, fără miini, fără picioare.
Încerca să-și ridice-n văzduh zdrențuitele aripi,
sărmanele-i aripi, ca niște jalnice, goale cotoare,
și nu reușea.

— Uite ce mi-au făcut,
spuse frumosul oraș, c-un glas de copil,
fără măcar să acuze.

Era mai mult o imensă mirare
în chipul cum și-arăta
ciotul acela de trup,
fără miini, fără picioare.

— Uite ce mi-au făcut.

— Nu se poate! strigam. — Nu asta, Doamne, nu asta!
Mă clătinam și haosul mă trăgea după sine.
Elba curgea încet, răbdătoare.
Oameni treceau alături, pe cheiuri.
Iar eu lunecam mai departe,
în spații absurde, fără culoare.

Și atunci când totul părea numai haos și zgură,
s-a deschis o ușă și încă o ușă.
Și prin portal a fișnit, săgetindu-mă-n piept, o lumină!

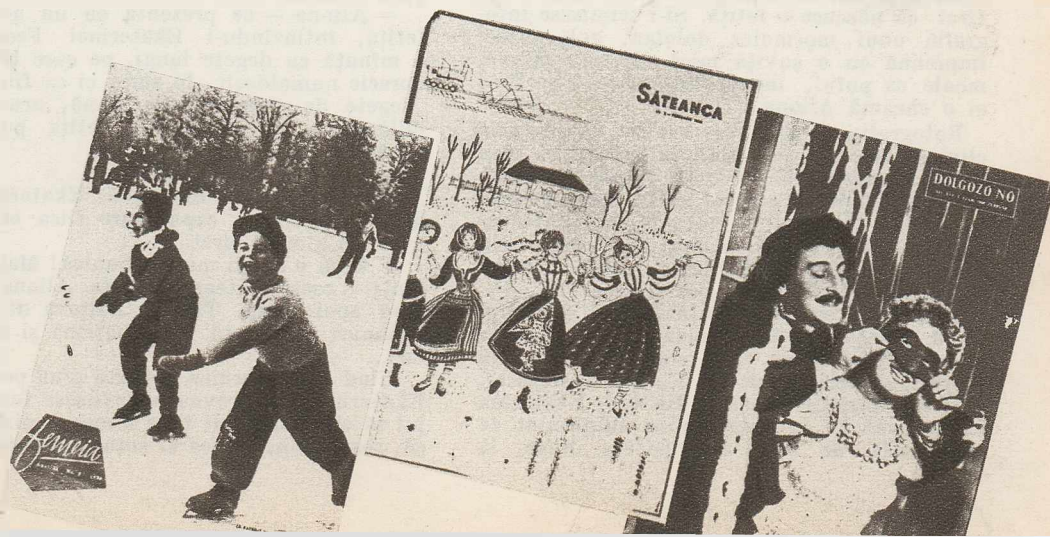
Parcă un cor nevăzut de ingeri-copii s-a-nălțat,
și m-a prins cu blindețe la mijloc.
Am putut să plîng și să văd printre lacrimi
Chipul Fecioarei Sixtine.
Ea venea plutind peste mări de ruine și munți,
peste absurdul nostru infern de cenușă,
venea cu mirosul proaspăt de var al pereților uzi,
de-abia ridicați din cenușă,
venea plutind în aur și-azur,
strălucind cu toate scînteile
smulse din haos și regăsite,
cu tot ce salvăm:
forme, esențe, lumini,
cu tot ce zărim prin tragicul vâl:
cu cetatea de mîine a lumii,
cu frumusețea ce-abia s-a născut,
cu lutul acesta miraculos, străveziu,
cu veșnicul nostru lut.

*) În ciclul „Jurnalul de bord“

ZECE ANI

S-a scurs un deceniu de la apariția, sub îngrijirea Comitetului Femeilor Democrate, a revistelor „Femeia“, „Săteanca“ și „Dolgozo nó“ (în limba maghiară „Femeia muncitoare“), ale căror pagini reflectă gândurile, sentimentele și idealurile, obiectivele de luptă și succesele femeilor muncitoare care, alături de întregul popor, luptă pentru construirea socialismului. Organe de presă de remarcabilă ținută, publicațiile amintite sînt deopotrivă elemente de îndrumare, de educare și de sprijin în rezolvarea problemelor, pe care viața nouă le pune în fața femeilor muncitoare din patria noastră.

La sărbătoarea primului deceniu de apariție a acestor trei publicații, „Flacăra“ urează revistelor „Femeia“, „Săteanca“ și „Dolgozo nó“ noi succese în munca alt de nobilă a educării femeilor muncitoare din patria noastră, în spiritul idealurilor socialiste, în spiritul internaționalismului proletar.

POVESTIREA

de Boris POLEVOI

Ilustrații de N. POPESCU

Ekaterina Feodorovna Iakovleva este profesor universitar în capitală. În ultimii ani, numele său a devenit foarte cunoscut, datorită cercetărilor ei asupra tuberculozei. Se pregătea acum să plece la o stațiune de odihnă și își pusese în gând să se oprească în drum la fiica ei, Jenea.

Mama și fiica țineau foarte mult una la alta. Mai mult chiar: erau prietene. Cum se întâmplă însă adeseori, fiind mereu ocupate, nu se mai văzuseră de câțiva ani.

Ekaterina Feodorovna cunoștea în totul viața fiicei sale, din scrisori: știa că și ea, și soțul ei — ingineri hidrologi amândoi — lucrau în momentul de față la una din marile construcții de pe Volga. Nu-i era străină nici una din frământările, bucuriile și necazurile pe care Jenea le avusese de întâmpinat în munca ei.

Cu șase ani în urmă, Jenea îi scrisese din Ural că născuse o fetiță. Și-i trimisese fotografia unui mormoloc dolofan, gol pușcă, împreună cu o suviță mică de păr negru, moale ca puful, încunoscând-o că pe fiica ei o cheamă Aliona.

Fotografia se plimbase multă vreme prin clinică, trecând din mină în mină. În ziua aceea Ekaterina Feodorovna fusese ca niciodată cu gândurile aiurea; se adâncea adeseori în sine și din când în când, în mijlocul ocupațiilor zilnice, se pomenea murmurând din senin: „nepoțică”, „bunică”... Apoi începea să zîmbească și dădea din umeri.

De atunci trecuse o bucată bună de timp. Și în momentul când mașina se opri în fața căsuței învelită cu țiglă roșie ca focul, cu acoperișul lăsat mult în jos peste ferestre, cum sînt mai toate casele din sud, Ekaterina Feodorovna fu cuprinsă de un simțămînt de stînjeneală, cu totul nou pentru dînsa, la

gîndul că se va întîlni cu făptura aceea necunoscută a cărei venire pe lume o făcuse bunică.

Ușa de la intrare se deschise cu zgomot și de pe terasa mică, îmbrăcată în verdeață, coborîră împreună val-vîrtej, o matahală de ciine ciobănesc uriaș și un noduleț de fată, oacheșă, îmbrăcată într-o rochie pestriță și cu o fundă mare roșie prinsă în părul des, numai bucle.

Făcînd o larmă nemaipomenită, zăvodul și fetița străbătură în goană mare poteca din mijlocul grădinii. Când ajunseră însă în dreptul mașinii, se potoliră dintr-o dată, oprindu-se ca împietriți.

Dulăul se așeză jos, uitîndu-se cu coada ochiului, gelos, la fetiță. Înfierbîntată de fugă, copila o privea țintă, gîfînd, pe Ekaterina Feodorovna. În ochii ei mari și căprui se citeau și mirare, și neîncredere în același timp.

— E bunică noastră — îi spuse Jenea venind dinspre casă. Hai, sărut-o, fetițo.

— Aliona — se prezentă cu un aer demn fetița, întinzîndu-i Ekaterinei Feodorovna o mînuță cu degete lungi, pe care bunică le aprecie numaidecît în sine ei ca fiind niște „degete de chirurg”. Pe urmă, aruncîndu-i dulăului o privire cu tîlc, fetița pufni deodată în ris.

— I-auzi, cică e bunică!

Neștiind ce să-i răspundă, Ekaterina Feodorovna întoarse capul spre fiica ei. Jenea avea un zîmbet șiret.

— Cum o să fii matale bunică! Matale ești tanti — rosti sfătoasă micuța Aliona, adăugînd apoi: uite, Tamara Zaițeva da, ea era o bunică adevărată. Așa, bătrînă și cu ochelari...

Fiind toată vremea ocupată pînă peste cap, Ekaterina Feodorovna nu avusese încă prilejul să cunoască mai bine lumea copiilor. Așa că, seara, cînd Jenea și soțul ei se duseră la

o ședință de partid lăsînd-o pe Aliona în seama ei, bunică se simți cît se poate de incurcată.

În schimb Aliona, obișnuită cu atîția oaspeți, colegi de-ai tătului sau de-ai mămiicii, care, trimiși în delegație, veneau în casă și rămîneau la ei peste noapte, era în largul ei.

Fetița se așeză în fața Ekaterinei Feodorovna și încercă s-o distreze vorbindu-i despre construcția aceea mare, „mare de tot, a mai mare din toate”. Îi arătă apoi păpușile și ursuleții ei. Bunică află cu această ocazie că fiecare dintre ei construia cite ceva, din cuburi și plastilină. Cînd în cele din urmă Aliona se încredință spre mirarea ei că bunică asta ciudată nu se pricepea nici atîta în construcții, aducîndu-și aminte că mama îi spusese că dînsa e o doctoriță mare, mare, fetița schimbă subiectul și se apucă să-i povestească cum fusese bolnavă astă-toamnă de anghină difterică și să-i arate ce tratament urmasse.

Pe urmă, probabil fără să știe nici ea cum se întîmplase, copila se urcă pe genunchii bunicii și, încolăcîndu-i gîtul cu brațele, îi ceru cu un ton poruncitor:

— Spune-mi o poveste, bunicuțo!

— Știu eu ce poveste să-ți spun, draga mamei? — întrebă nedumerită Ekaterina Feodorovna.

— Care vrei matale. Numai să fie frumoasă. A mai frumoasă.

Se lăsă o tăcere stînjinită.

„Ce să-i spun?” — se socotea în gînd Ekaterina Feodorovna.

În momentul acela îi răsări în față copilăria ei atît de îndepărtată. Maică-sa era spălătoreasă. Muncea cu ziua la unii și la alții, spălînd rufe de dimineață și pînă seara. Uneori era atît de obosită, încît adormea la masă, pînă să scoată fetița ei mîncarea din cuptor. De la vîrsta de șase ani Ekaterina Feodorovna fusese dădaca frățiorului ei mai mic, iar de la opt ani începuse să-i dea ajutor maică-sii la spălatul și la călcatul rufelor altora. Țipete, ghionturi și un veșnic gol în stomac — asta era tot ce-și amintea acum din copilărie. Și nici o poveste, nici una...

— Bunicuțo! N-auzi, bunicuțo? — Aliona o zgîlții nerăbdătoare din umeri.

„Ce să fac? — se întrebă între timp bunică, din ce în ce mai strîmtoată — să-i cer ajutor lui Puskin!” Și, cum avea o memorie bună, începu, destul de stăpînit pe sine: „Trăia pe vremuri un moșneag cu haba lui...”

Aliona însă îi luă necruțătoare vorba din gură:

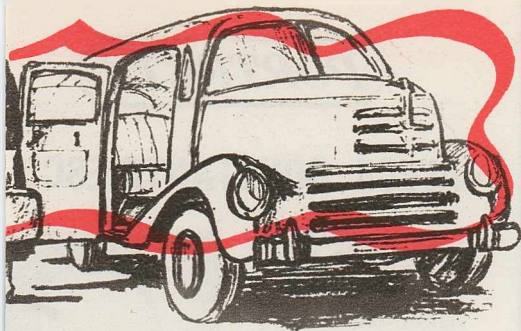
— ... Pe țărmlul mării albastre în băția valului... O știu, o știu! E aia cu peștișorul de aur. Alta, alta.

— Bine, bine — se grăbi să incuviințeze Ekaterina Feodorovna, încercînd nu știu ce simțămînt apăsător de stinghereală în fața copilei. Își dădea seama că nepoțica era nedumerită: toți copiii au o bunică, așa, ca toate bunicile, o bunicuță cu ochelari, care împletește ciorapi, are grijă de nepoți să mîncească cît mai mult și, bineînțeles, le spune din cînd în cînd cite o poveste frumoasă. Cînd colo, fetiței îi fusese dat să întilnească pentru prima oară o bunicuță care nu era în stare de nimic, nu știa nimic.

Ekaterina Feodorovna simți cu mîhnire, ca un gol în viața ei, o lacună pe care pînă atunci n-o băgase de seamă, cu atîtea treburi cite avea pe cap. În același timp o cuprinsese dorința aprinsă de a cuceri cu orice preț inimioara aceea micuță, povestindu-i un basm minunat; dorința de a fi la fel cu celelalte bunică.

„A fost o dată, de demult, Dodon, slă-

vitul țar...— începu ea, de astă dată mult mai puțin sigură de sine.

...Care temut de toți era de tînăr chiar— răspuse ca un ecou Aliona și căscă, ducîndu-și mîna la gură, ca o fetiță bine-crescută. — Povestea asta ne-a citit-o la grădiniță. Una nouă nu știi? Una cit de mică, mică le tot, uite măcar atîtca.

Și Aliona îi arătă virtul degetului mic. Nepoțica nu o mai zgîlții acum. Se uita în ochii bunicii și-n privirea ei nu se mai vedeau nici mirare, nici reproș, ci o adîncă dezamăgire copilărească. Întristată, Ekaterina Feodorovna simți o stringere de inimă.

Lăsînd deoparte fraza consacrată care i se învîrtea pe limbă: „A fost odată ca niciodată, peste nouă mări și nouă țări“, Ekaterina Feodorovna începu, fără să știe încă ce anume o să-i povestească și cum o să încheie:

— Știi, Alionușka, aici, în locul ăsta unde nămîca și tătîcicul construiesc astăzi o hidrocentrală, era pe vremuri frontul...

Rostînd aceste vorbe Ekaterina Feodorovna era mai emoționată chiar decît atunci cînd luase cuvîntul la un congres internațional.

— Cînd ne-am luptat cu fasciștii? — întrebă îndată Aliona și începu să se frămînte pe genunchii bunicii, căutînd un loc cit mai comod.

— Nu, mai demult. Demult de tot. În timpul războiului civil... De o parte a frontului erau roșii, iar de partea cealaltă albi.

— De ce le spunea așa? Erau îmbrăcați în alb?

— Nu, draga bunicii. Așa se numea armata care lupta împotriva noastră, pentru țar.

— Pentru țarul Dodon?

Ekaterina Feodorovna fu nevoită să-i explice nepoatei, cit mai pe înțelesul ei, pentru ce luptau roșii și pentru ce albi, s-o facă să înțeleagă totodată, ce-i drept nu fără oarecare osteneală, că de astă dată nu mai era vorba de un țar din basme, ci de unul „adevărat“ și s-o lămurească cine fuseseră moșierii, fabricanții și negustorii.

Fetița nu pricepea lămurit totul, de la început. Bunăoară, cînd îi spunea că moșierii și fabricanții își însușeau roadele trudei muncitorilor și țărănilor, Aliona o întrebă din senin de ce asemenea oameni, care luau ce nu-i al lor, nu fuseseră duși la miliție. Se văzu nevoită să-i dea explicații suplimentare. Își atinse însă țînta. Legătura se stabilise. Nepoțica era numai urechi.

Acum, că-i deschisese Alionușkai o ușă spre lumea trecutului și fetița ședea cuminte, cu ochii mari deschiși, bunica o așeză mai bine pe genunchi și urmă stăpînă pe sine:

— Și cum ziceam, fetișo, pe aici era frontul. Albi porniseră la atac împotriva roșilor. Voiau să pună mîna pe ținuturile astea unde creștea atîta griu, pentru ca muncitorii din Moscova și din alte orașe să moară de foame. Roșii, care le cunoșteau gîndurile, luptau din răsputeri. Muncitorii din orașele ocupate de albi căutau să vină în ajutorul roșilor. Partidul Comunist avea acolo grupurile lui subterane... să nu-ți inchipui însă, fetișo, că grupurile astea trăiau cumva și lucrau sub pămînt.

— Sigur că nu. Erau ca Oleg Koșevoi. Nu-i așa? — rosti condescendentă Aliona.

— Întocmai. Ca Oleg, numai că aici erau oameni mari. Mulți oameni. Într-o zi, comandantul roșii trebuiau neapărat să trimită un plic în oraș. Pasămite în plic era un plan. Și planul acesta le arăta ilegalisti-

lor și muncitorilor cum să-i ajute pe roșii, cînd aceștia aveau să ajungă în preajma orașului. Era însă din cale afară de greu ca plicul cu pricina să răzbată în oraș.

Albi, vezi tu, erau cu ochii în patru. Dacă puneau mîna pe careva dintre roșii, începeau să-l chinuiesc și după aceea îl omorau.

— Ca fasciștii?

— Da, ca fasciștii... Comandantul șef s-a tot gîndit cu cine să trimită plicul. Dacă ar fi trimis vreun ostaș, ar fi pus fără doar și poate mîna pe el, pentru că albi îi înhățau pe toți aceia care aveau vîrsta militariei.

Ce era de făcut? Ce-i dă în gînd atunci unuia dintre comandanți, un marinar tînăr de pe Baltica? „Tovarășe comandant, zise el, de ce n-o trimiteți pe Katia noastră?“ Katia era soția lui. „Cum se poate? — se miră comandantul șef. Doar are un copil de țîță!“ „Cu atît mai bine, zise marinarul; cui i-ar veni în minte să bănuiescă o femeie cu un copil mic în brațe?“

— Da' Katia cine era, bunicuțo?

— Făcea și ea parte din armata roșie, paremi-se că era soldat. Fusesse muncitoare la fabrică și cînd izbucnise revoluția se înscrisese în gărzile roșii, se măritase apoi cu marinarul acela și avusese cu el o fetiță.

Ei, și cum spuneam — tu ascultă, Alionușka? — atunci comandantul șef o cheamă pe Katia la dînsul și-i explică despre ce-i vorba: „Ai curajul să duci plicul?“ — o întrebă el. „Dacă așa trebuie pentru revoluție — răspunde Katia — am să-l duc.“

Katia și-a scos tunica și cizmele, s-a îmbrăcat cu o rochie scumpă, și-a pus un palton de blană și șoșoni în picioare. I s-au dat apoi acte false: chipurile era soția unui ofițer alb și pleca după bărbatu-său, la oraș, cu copilul. Katia și-a luat fetița în brațe și așa le-au dus pe amîndouă pînă la o gară mare, dîncolo de linia frontului. Acolo i-au cumpărat un bilet de tren într-un vagon cu care pe vremea aceea nu mergeau decît moșierii și fabricanții.

— Și nu i-a fost rușine să meargă în același vagon cu ei?

— O făcea numai ca să-i înșele pe albi, fetișo, să creadă că-i boieroaică...

— Ce-i aia boieroaică? Aia care dansează?

Ekaterina Feodorovna prinse a ride. Acum însă că-și însușise cheia cu care putea să deslușească ce era cu boieroaicele. Nepoțica îi dădea ghies mereu.

— Și pe urmă? Ce i-au făcut albi cînd s-a urcat în vagonul boieroaicelor?

— Nici nu apucase bine să se așeze cu fetița în brațe că deodată s-a deschis ușa și a intrat înăuntru un ofițer alb.

— Nu mai spune! Chiar unu' alb?

— Da, un alb. Un căpitan. Avea locul chiar în fața ei. Katia stătea cu sufletul la gură. Fusesse la roșii și infirmieră, și agent de legătură, și servanț de mitralieră și avusese prilejul să vadă o mulțime de albi, numai că aceia fuseseră morți cu toții, pe cînd ăsta era viu.

Ofițerul ședea pe canapeaua din fața ei, trăgea din țigară și își tot răsucea mustăcioara; voia pesemne să arate mai chipeș, să-i placă tînerii boieroaice.

— N-a cunoscut-o că era roșie?

— De cunoscut, ce-i drept, n-a cunoscut-o, Alionușka, și totuși Katia nu se simțea de loc în apele ei. Ședea ghemuită într-un colț, să nu bage el de seamă cum tremura toată. Dacă ar fi avut vreo bănuială, și s-ar fi apucat s-o perchezitioneze, n-ar fi dat peste plic... Căpitanul a băgat îndată de seamă că se petrece cu ea ceva curios și a întrebato: „Ce-i cu dumneavoastră, doamnă? De ce sînteți atît de palidă?“ „Nu știu ce-o fi, domnule căpitan, i-a răspuns ea, că-mi vine amețală. Probabil din cauza țigării; nu suport fumul de tutun.“ Căpitanul și-a cerut scuze și a ieșit pe culoar. Katia s-a și grăbit să pipăie plicul: oare mai era acolo?

— Da' unde ținea plicul?

— A știut ea unde să-l ascundă: îl pusese la pieptul fetiței, între scutece și plăpumioară. Așa că-l avea în fiecă clipă la îndemînă.

— Și ce s-ar fi întîmplat dacă dădeau peste el albi?

— Ar fi ucis-o și pe ea, și pe fetiță... Dar stai să-ți povestesc mai departe. Au mers așa ce au mers cu trenul, pînă au ajuns aproape de oraș. Deodată trenul s-a oprit în mijlocul cîmpului. „Nimeni să nu iasă din vagoane! — s-a auzit strigînd. — Control!“ Katia a

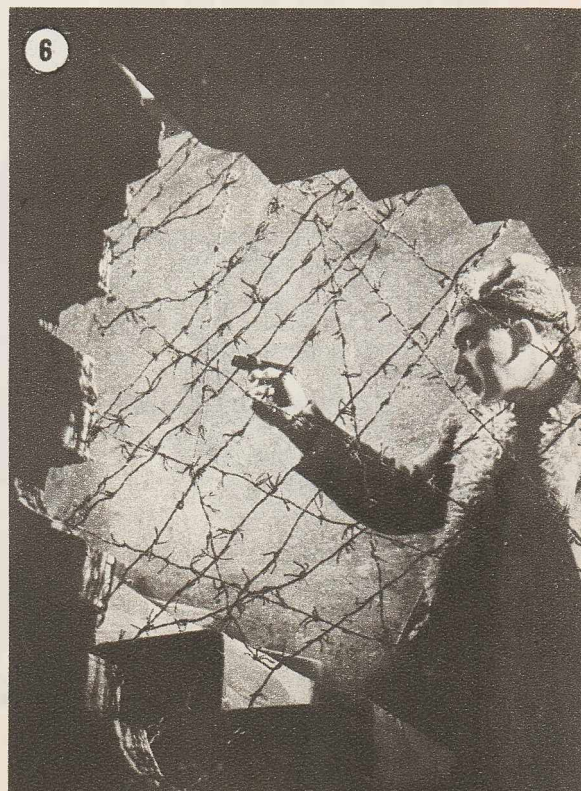

5000 de SPECTACOLE!

Aniversările festive au, de obicei, un aer oficial, presupun un bilanț mplu, cu date expuse amănunțit. Ne vom supune tradiției: vă comunicăm deci că cele 5000 de spectacole pe care Teatrul Armatei le-a sărbătorit zilele trecute au fost vizionate în acești ani de peste trei milioane de spectatori! O cifră de-a dreptul respectabilă — mărturisind interesul publicului pentru realizările acestui teatru — cifră pe care ar completa-o și recizarea că din aceste 5.000 de spectacole, 2.356 au fost date cu lucrări originale (35 de titluri de piese românești), 1.710 cu piese din dramaturgia usă și sovietică (21 piese), restul spectacolelor cu piese din literatura niversală.

În spatele acestor cifre reci se ascunde, însă, activitatea unui colectiv harnic și talentat, se află spectacole de înaltă valoare artistică. Pentru toate acestea, lăsînd tonul oficial la o parte, felicităm din toată inima colectivul Teatrului Armatei, urîndu-i noi succese și o cît mai urîndă sărbătorire a... 10.000 de spectacole.

1. Scenă din spectacolul „Ecatarina Teodoroiu” de Niccolae Tăutu. În rolul Ecaterinei, Magdalena Buznea.

2. „Femeia îndărătnică” de Shakespeare pe scena Teatrului Armatei. În fotografie: artiștii emerji Nineta Gusfi și George Demetru.

3. Constantin Ramadan, artist al poporului, Const. Brezeanu și Geta Cibolini în „Avarul”, de Molière.

4. George Yraca, artist al poporului, în „Fintina Blanduziei”.

5. Scenă din spectacolul pentru copii „Pupăza din lei”. În rolul lui Ionică — Lia Pop-Fărcășanu.

6. Constantin Codrescu, în piesa sovietică „Invazia”.

AȘA-I ACUM

de Silviu PODINĂ

1

ajute nevasta ca ea să-și poată desfășura activitatea obștească.

Parcă și asta ar fi un semn de viață nouă în sat, de schimbare a mentalității săteanului. Nu-i așa?

La dispensar. Sora de ocrotire ne povestea un caz: copilul Ilenei Idu, în vîrstă de un an, s-a îmbolnăvit de icter. Femeia l-a dus la o babă „doftoroaică”, care „l-a scris” pe frunte, adică i-a făcut cu briciul o crestătură, a presărat rana cu sare, apoi l-a descîntat.

— Și s-a vindecat?

— Cum să se vindece? Era gata-gata să moară. Cînd am aflat l-am dus ime-

diat la spital. Acum e sănătos tun; iar maică-sa s-a lecut pentru totdeauna de descîntece.

O ciocănitură sfioasă în ușă. Intră o femeie lînă, cu un copil mic în brațe.

— Ce-i baiu', mană Firă? — o întrebă sora.

— Tovarășă Anca, am venit să-i dai copilului o injecție de deochi (foto 3).

Ne-am stăpînit cu toții zîmbetul, căci femeia venise cu toată încrederea că va găsi la dispensar injecțiile care să îndepărteze presupusul deochi. „Iată, un nou semn al înnoirilor din Micăsasa. Mai crede în descîntătură, dar... medicul” — mi-am zis.

Ne aflăm în biroul directorului școlii elementare de 7 ani din satul Micăsasa. Directorul tocmai ne spunea cu mîndrie că toți copiii, care au absolvit anul trecut primul ciclu, s-au înscris și frecventează anul acesta clasa a V-a. Chiar și cei din satul vecin străbat în fiecare zi cei trei kilometri cît îi despart de Micăsasa.

Deodată ușa s-a deschis și în birou au intrat doi bărbați și o femeie. După ce au salutat respectuos, i-au spus directorului că au venit să vadă cum mai merg odraslele lor cu învățatura. S-a înfiripat pe loc o mică consfătuire pe teme pedagogice (foto 1). În vremea asta eu mă gîndeam că n-au trecut decît puțini ani de cînd majoritatea copiilor din aceste sate păzeau vara și toamna vietele, iar o dată cu sosirea ernelii rămîneau închiși în case pentru că n-aveau îmbrăcăminte și încălțări cu care să iasă.

M-am dus să-i fac o vizită lui Vasile Pista, unul dintre cei mai buni gospodari din sat. În casă, rînduială și curățenie. O surpriză: în loc de leagăn, în odaie era un cărucior de tîrg, iar lîngă masă, gospodarul ținea în brațe cu destulă stîngăcie o fetiță de vreo opt luni. Încea să o hrănească. Numai că fetița nu stătea o clipă locului; vărsa laptele din linguriță și nu voia să deschidă gura. Pe om îl trecuseră toate nădușelile.

— Dar unde-i maică-sa?

— A plecat la o ședință, la organizația lor de femei (foto 2), și văd că întirzie... Dar uite-o c-a venit...

N-am ghicit nici o urmă de ciudă în prima parte a răspunsului său. Se vede că Vasile socotea de datoria lui să-și

2

3

A MICĂSASA

Fotografii de Lică IOSIF

Cîteva case mai încolo de dispensarul uman, peste uliță, se află dispensarul veterinar, instituție despre care nici nu se pomenea în satul de ieri, și care astăzi a intrat în complexul obișnuitului și necesarului din viața satului — alături de cooperativă, de căminul cultural, de dispensarul uman, de casa de naștere.

Medicul veterinar ne-a spus că nu se plînge de lipsă de lucru. De altfel, ne-am convins singuri. În jumătate de oră cît am stat acolo s-a și prezentat un gospodar cu o pereche de boi (foto 4). Deși animalele erau rotunde ca pepeni, omul venise grîjuliu, să le facă „tuberculi-

narea“. Cît de depărtată mi s-a părut vremea cînd oamenii credeau că li s-a îmbolnăvit boul sau vaca pentru că a zburat o rîndunică pe sub burta animalului!...

La Dumitru Piștea am ajuns spre seară. Nici nu bănuiam că venind la el vom asista la un moment solemn și totodată simbolic în casă, la lumina lămpii cu petrol se monta becul electric. Copiii se uitau cu ochii mari la minunea ce se petrecea. Iar cînd, din para de sticlă prinsă în podul odăii, a țîșnit lumina puternică, făcînd să pâlească flăcăruia lămpii, toți — de

la bătrîni pînă la copii — se uitara ca fascinați la bec. Și cînd se dumiriră că totul e aievea, începura să se înveselească (foto 5).

Pășesc agale pe uliță. Dintr-o casă, prin fereastra deschisă, ajung pînă la mine rîseteși glasuri de fete și feciori. Intru. Înăuntru găsesc lumina adunată la clacă de tors. Fetele, îmbrăcate în costume specifice locului, brodate cu negru, sporeau pe fus fuiorul (foto 6). Feciorii le „ajutau“ furindu-le fusele, țînîndu-se de șotii. Ca la sezătoare...

O fată cere să se facă liniște și vrea să spună ceva: „A venit la Mediaș un film nou!“ Hotărâse să se ducă cu toții, în grup, duminică. Trebuie să spun că Mediașul nu e chiar așa de aproape. Dar tinerii din Micăsasa au prins gustul cinematografului și se duc regulat să vadă filmele ce vin la oraș, ca să nu mai vorbească de faptul că niciodată nu le pierd pe cele care vin în sat.

Am găsit de cuviință să aștern aceste cîteva însemnări din satul Micăsasa, raionul Mediaș. Aș trăi putea nota aici încă multe semne ale noilor rosturi de viață ce prind rădăcini acolo. Dar cred că faptele arătate sînt destule pentru cele ce am vrut să spun.

SAPTE FETE AU VISAT...

Reportaj de... scurt metraj: **Liliana ȘAPLAN**
 Imagini: **Aurel MIHAILOPOL**
 Director de producție: **„FLACĂRA“**

Călărași...

Într-o dimineață de februarie, se făceau pregătiri intense în vederea deschiderii „Stagiunii de iarnă”. Afize cu litere de-o șchioapă anunțau premiera piesei „Chirița în provincie”, 0,50 lei intrarea generală. Nu știu dacă în Călărași exista pe atunci vreun cronicar dramatic, dar dacă el ar fi existat, ar fi consemnat evenimentul cam în felul acesta: „Piesa a avut răsunet mare, cale de trei străzi. De la ridicarea cearșafului (pardon: cortinei) și pînă la căderea lui, publicul a ris, a mîncat semințe și a aplaudat incontinuu. S-au

remarcat în rolurile principale Pușor al lui nenea State, Mihăiță al Văduvei, Gore al lui dom' Vasilescu și mai ales Dorina Ionescu, directoarea trupei. Decorurile au făcut o impresie foarte bună, fiind aduse cu mari sacrificii de fiecare actor de prin odăile caselor părintești. Propunem un singur lucru: la spectacolele de premieră să nu fie lăsați spectatori mai mari de 10 ani, deoarece aceștia „e golani” și publicul, fiind mai mici, tac de frică...”

La „Scala” rula în după-amiaza aceea „Regina Elisabeta și Essex”,

cu Bette Davis în rolul principal. Sus, la balcon, o fată mică, firavă, era numai privire: „Ce minunat este să poți face film. Să poți spune în două ore povestea unei vieți. Să fii altcineva și totuși mereu tu”, gîndea mica Lucia Mara. În seara aceea, somnul nu-i mai venea. În schimb, o învăluiau visele. Se făcea că era cînd Bette Davis, cînd Pinocchio, cînd o stea, cînd o cenușereasă, și apoi... a adormit.

La Ocna Sugatag s-a născut, acum 25 de ani, o fată și părinții i-au spus **Magda**.

Tatăl o visa, cînd va fi mare, doctor în sat. Mama — să apuce zilele cînd își va crește nepoții. Numai bunicii i-a trecut un gînd năstrușnic: „Ce-ar fi să ajungă **Magda** noastră o actriță ca aceea ce-o văzuse cam acum o lună la Sibiu, jucînd pe pînză? Mare drăcovenie și cine-

Liniește! Lucia Mara-Dabija repetă.

matograful ăsta! Ce-ar fi să ajungă și **Magda** noastră!...” („Ia uite, femeie bătrînă și ce-mi trece prin cap! Piei, drace!”).
 putea să o sfătuiască mai actor Nicu Bălățeanu?!
 — Deocamdală să termine ceul — curmă mama visurile speranțele.

1945. Casa unui profesor din Găești. În jurul unei mese, părinții, fata lor de 12 ani și un musafir: nenea Nicu.

Illeana i-a arătat unchiului bucățile mici de lut și plastilină, care, frămîntate în mîinile ei, prinseseră chip de ciobănași, de căprioare, de oameni.

În ochii Ilenei s-a aprins o lumină. Buzele îi tremură ca un filifit de pasăre și apoi, încet, începe să recite.

— O facem, domnule, artistă — hotărăște unchiul. Ce altceva

Dimineață de martie... Ca soare. O țigancă vinde trecut lor de doi lei... primăvară.

O fetiță cu ochi mari, albaș s-a oprit lângă coșul în care rideau veseli ghiocet și violi

— Îmi dai și mie un firic — La ce-ți trebuie?

— Să-mi poarte noroc. — cînt pentru prima oară la Rad

— Tu, prichindico?

Și dacă în dimineața aceea primăvara lui '46 ați fi acul corul de copii, vi s-ar fi pă că într-adevăr a venit primăva Era poate și din cauză că m Flavia Buref purta la butoni

Dorina Done și — după cum prelinde — cele mai reușite „creații” ale ei.

Flavia Buref este încîntată de colecția sa fotografică. se vede?...

pardesiului o viorea și un ghiocel. Cântau și ei.

★

Pe o stradă din Sibiu dăinuiește de zece ani o școală populară de artă dramatică. Acolo a învățat Ioana primele taine ale scenei.

În seara aceea de april se juca, cu public spectator, piesa de producție a celor din anul III: „Intrigă și iubire” de Schiller. Ioana era Luise. Ca și eroina pe care o interpreta, avea 16 ani și, ca și ea, era pentru prima oară îndrăgostită. Iubitul ei nu era un nobil, ci doar elev în clasa a XI-a la „Gh. Lazăr”; dar era în sală și emoția bătea puternic la poarta inimii ei. Pentru ei va juca ca niciodată de frumos, ca o artistă adevărată.

★

Silvia a părăsit Branul de mic copil și a venit cu părinții la București. Într-o zi, după ce recitase în clasă o poezie, profesora de română, Maria Verdeș, i-a spus:

— Silvio, tu să te faci artistă.

Ea a rămas pe gânduri, iar fetele au poreclit-o de atunci „artista”. Apoi a ajuns în Ansamblul artistic al U.T.M. din Capitală. A fost adesea aplaudată, rechemată la rampă. Învăta mai departe. Cu banii economisiți de la coruri, de la caiete și prăjituri, se ducea la teatru și la cinematograful.

O fi greu să joci în film?

★

Și anii au trecut.

Cele șapte fete s-au întâlnit pe culoarele Institutului de Teatru și Cinematografie „Ion Luca Caragiale” din București.

Dorina era cea mai mare dintre ele. Acum e măritată. Se numește Dorina Done. Are doi băieți, unul mai strengar decât celălalt: Sorin și Bogdan. A rămas credincioasă pasiunii pentru teatru pe care o nutrea de când avea șase ani. De opt ani a început să joace și în film.

Întil a fost doar o apariție: o țărancă din filmul: „În sat la noi”. Apoi primul succes: „Lanțul stăbiciunilor”. A urmat

„Directorul nostru” și, în fine, ultimul film: „Două lozuri”.

Seara, când se apropie de teatru și vede afișele de la sala „Nottara”, își amintește de acelea pe care cu ani în urmă le scria singură pentru teatrul înjghebat de copii, într-o magazie din curtea unei case din Călărași.

Are proiecte multe. Dorește să scrie scenariul și să joace (și e aproape sigur că va juca) în filmul „D'ale Carnavalului”, rolul Miței Baston.

★

Lucia Mara a jucat într-un singur film: „Erupția”. Bica, eroina pe care a interpretat-o, nu poate fi uitată atât de ușor. Cine nu-și amintește scenele pline de dramatism dintre ea și Burcă? Dar puțini sînt cei care știu cit de „vesele” au fost aceste scene în timpul turnării. Singurul care rămânea nervos și burzult era doar regizorul Liviu Ciulei. Lucia Mara — interpreta Bicăi — și Benedict Dabija-Burcă s-au cunoscut și s-au căsătorit în timpul turnării „Erupției”. Așa că vă puteți închipui câte secvențe se scricau pînă regizorul putea să filmeze cu adevărat o scenă de... ură, dispreț și luptă între aceștia doi. Filmul s-a terminat. Lucia Mara-Dabija continuă să interpreteze, seară de seară, la Studioul Institutului de Teatru pe

Martha din „Copacii mor în picioare” și publicul o reîntilnește astfel în continuare.

Visul născut într-o sală de cinematograful, pe când era copil, s-a împlinit și alte vise i-au luat locul: ar vrea să interpreteze rolul Norei, într-un film care ar ecraniza piesa lui Ibsen...

★

Marga Butuc-Codrescu, interpreta Siminei din „Nepoții Gorniștilor” sau a pianistei din „Vultur 101”, este în viața de toate zilele o fată tină, plină de veselie și feminitate: e Marga „Bucuc”, cum îi place s-o necăjească la repetiții maestrul Sică Alexandrescu.

Dacă am intra pe nesimțite în apartamentul Margăi, cu un aparat de luat imagini pentru televiziune, ecranul ne-ar reda o imagine cam în felul acesta: o cameră însoțită, un studio și două fotolii. Fiecare ocupat de cineva. Pe studio, Marga tocește la noul ei rol — Roxana din „Cyrano de Bergerac”. Într-un fotoliu, soțul ei — actorul Constantin Codrescu — răsfoiește o revistă automobilistică (mașina e în garaj de câteva zile, carnetul de șofer în buzunar, lipsește doar... practica). Celălalt companion e Ghiță...

— ??

...Ghiță cocoșul, mascota Margăi și prietenul soților Codrescu.

Dar iată că pe ecranul televizorului nostru fermecat apare primul film românesc — revistă muzicală. În rolul principal cîntă și dansează Marga...

Nu căutați să obțineți încă bilete. Acest film e doar un dor al Margăi și aparatul nostru supra-sensibil l-a și înregistrat.

★

Pe fetița din Găești publicul cinefil a întilnit-o acum patru ani în filmul „Pe răspunderea mea”. Tină, frumoasă, bună prietenă și colegă, iată cum o cunosc toți pe Ileana Iordache. Dacă ai vorbi cu ea și ai întreba-o ce anume îi place mai mult în viață, ți-ar înșira, poate, multe lucruri. Ți-ar vorbi, desigur, despre film, despre rolurile pe care le interpretează aproape seară de seară pe scena Teatrului Național și, desigur, n-ar uita să-ți povestească despre căsătoria ce-o construiesc, ea și soțul ei — scriitorul Radu Tudoran — la Snagov. Ne-a mărturisit că ar vrea să mai joace într-un film. Iar noi, spectatorii, nu putem decât să-i spunem: „și noi!”

★

Flavia Buref a crescut și ea, și astăzi nimeni n-ar recunoaște în Voica din filmul „Dincolo de brazi” pe mica solistă a Corului de copii Radio. Trebuia să se facă ingineră, dar a ajuns actriță de cinema. Îi plac sporturile, cu deosebire motocicleta și călăria. Pasiunii secundare: fotografiatul și pisicile. De altfel, faptul că știa echitația a ajutat-o să obțină mai ușor și primul rol în cinematograful. În filmul „Dincolo de brazi” există o scenă în care eroina aleargă desperată, călare, urmărită fiind de niște fasciști ce-o fugăresc cu motocicleta.

Revede mereu această scenă: aleargă cu calul sărind diferite obstacole — trunchiuri de copaci, doborîți de furtună, gropi și chiar o căruță răsturnată în drum. Săritura aceasta cerea nu numai măiestrie, ci și curaj. Dar soarelui nu-i păsa de film și exact cînd începea turnarea, se ascundea în nori. Filmarea trebuia reluată. Și a fost repetată de douăzeci și șase de ori! Zîmbetul ce înfloreste pe buzele Flaviei anunță o amintire: două țărance bătrîne din Bicăz, văzînd-o mereu repetînd scenele acestea grele de călărie, își spuneau una alteia la ureche:

— Aracan de mini! De mică se chinuiește săracă ca să sară pi cal ca un băiat.

★

Pe Silvia Popovici și pe Ioana Bulcă-Diaconescu le găsești acum la Teatrul Național din Craiova. Le-ai cunoscut însă în filmele „La mere” și „Moara cu noroc”.

Ileana Iordache, așa cum nu ai cunoscut-o în „Pe răspunderea mea”.

„La mere” a fost pentru Silvia Popovici rodul muncii ei ca studentă a Institutului de Teatru și Cinematografie. Apoi a jucat în „Blanca” și, de curînd, în „Bijuterii de familie”. I-au plăcut rolurile, dar își dorește să interpreteze personaje optimiste, pline de viață, cu zîmbet pe buze. Deocamdată n-are însă noroc... Repetă în „Hamlet” rolul... Ofeliei.

Ioana Bulcă-Diaconescu a rămas credincioasă dramei. Luise din „Intrigă și iubire” s-a transformat pe ecran în Ana din „Moara cu noroc”, și-și dorește în continuare un rol de dramă. Poate Sf. Ioana a lui Shaw, Katerina lui Ostrovski din „Furtuna” ori Oana din „Victorul” lui Delavrancea. În orice caz visează să interpreteze un film în genul „Ordinul Ana”.

★

Cu ani în urmă, șapte fete au visat că vor deveni actrițe de cinematograful. Și-au devenit.

Silvia Popovici — „Portret într-o oglindă”.

Marga Butuc-Codrescu și prietenul ei Ghiță.

audiență muzicală? Nul Ioana Bulcă-Diaconescu în timpul unei repetiții.

Frank, nici faptul că acum se joacă cu răsunător succes mai în toată lumea o piesă despre ea și despre jurnalul ei, ne-au trezit în amintire pe gingașa și zglobia fetiță ucisă de naști. Nu! Despre asta s-a scris la vreme. Alte multe fapte, pline de tîlc — măcar că tîlcurile lor sînt contradictorii — au avut darul s-o readucă în actualitate.

De curînd, mii de germani din vest — studenți, elevi, dascăli, reprezentanți a 42 de asociații de femei și tineret, reprezentanți ai sindicatelor, dimpreună cu victime ale regimului hitlerist — s-au pornit în pelerinaj la Bergen-Belsen, sub lozincă: „Flori pentru Anne Frank“. Pelerinii germani au așezat pe mormintele fără nume ale celor asasinați în lagărele naziste mănunchiuri de flori, au jurat, cu o mișcătoare vibrație lăuntrică, să nu uite niciodată rușinea care a terfelit Germania în anii puterii naziste și să lupte împotriva repetării ei.

Acesta e primul fapt amintitor. Și tîlcul lui nu mai trebuie analizat pentru nimeni.

Dar sînt și alte fapte. Multe. Cîteva din acestea o să le enumerăm. Cu un cuvînt, e vorba de alți germani, poate nu chiar mii, cum au fost pelerinii, poate numai sute. Nu știu. Statistică în pri-

BA

vința asta nu s-a făcut. Dar acești „alți germani“ se bucură nu de toleranță, ci de încurajarea autorităților vestice, și amintesc izbitor — fiind frați de cruce încîrligată — de rasistul, nazistul, militaristul mărginit, fudul și asasin, cu doctrină, care, ajuns la putere, a făcut atîta rău poporului german și lumii întregi. Pilecantropul acesta, descins din peștera cuaternară, ridică iarăși fruntea lui îngustă și bita lui înșingărată, cîntînd oficial, acolo, în vest, „Deutschland über alles“, proclamîndu-se din nou „Übermensch“ și clamînd iar și iar „superioritatea rasei germane“.

ACOLO UNDE REÎNVIE RASISMUL HITLERIST

de Lascăr SEBASTIAN

Aș vrea să rîd pînă m-o durea burta“... Așa scria, într-un jurnal intim, o fetiță de 13 ani, după ce își mai înșirase pe hîrtie cîteva dorințe: „să mă plimb cu bicicleta... să mă bălăcesc ore întregi într-o baie mare, fierbinte și plină pînă sus... să mă întorc la școală, la prietenii mei“... Erau „idealurile“ acestui năpîrstoc de fată. Însă, foarte băgătoare de seamă la cîte și cum se întîmplă în lume, co-

pila știa că toate „idealurile“ ei nu se vor împlini decît „atunci cînd vom fi liberi“. Așadar, nu era liberă! Și va fi venit oare pentru ea acea libertate mult visată care să-i dea puțința a rîde pînă la durere? Nu! N-a venit! Gura însetată după ris a fost umplută de un pumn de țărînă, cînd fata abia împlinea 16 ani. Gata! s-a dus fata, s-au dus și idealurile ei.

Cine a fost fata și cine ticălosul care i-a îndesat cu ură țărîna-n gură? Pe ea o chema Anne Frank.

Pe el, știu și eu? Hansl sau Fritz, cunoscut, de fapt, sub denumirea de bestie hitleristă, Fata e îngropată, de-a valma cu încă vreo 30.000 — bătrîni și bătrîne, bărbați și femei, băieți și fete — la Bergen-Belsen, în șesul Lüneburg. El? Să nu te miri dacă ai să-l găsești, ras în cap, cu trei rînduri de cefe, cu aceeași privire sticloasă, printre mai-mărimile politice ori militare ale Germaniei de vest.

Nu publicarea — postumă — a jurnalului impresionant al Annei

1933? Nu, 1958! Defilează gărzile organizației fasciste vestgermane „Stahlhelm“ (Casca de oțel)...

rismul sint bine mersi, e clar că discriminarea rasială e musai să înflorească. Sint lucruri care merg mină-n mină, întru reciprocă sprijinire.

Dar să vedem faptele.

Mai întâi, tipăriturile.

Sint puzderie cărțile și gazetele cu caracter antisemit care apar sau vin, tolerate, în Republica Federală.

Cele mai „drăguțe“, sint acelea care neagă că cineva, în Germania, din 1933 pînă în 1945, ar fi omorît măcar un evreu. De pildă, unul care semnează El Sendero, scrie o carte *Der Weg* (Drumul), care are o banderolă: „Die Lüge der 6 Millionen“ (Minciuna despre cele 6 milioane), adică: minciuna despre cele 6 milioane de evrei asasinați de hitleriști. La pagina 181, curajosul autor afirmă fără să clipească:

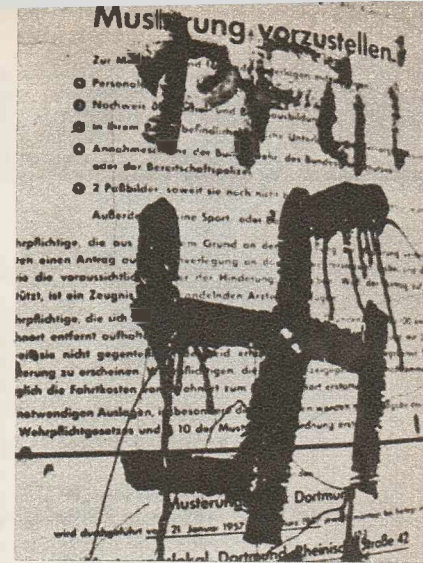
„1) n-au fost niciodată MASCARE DE EVREI organizate;

2) în nici un lagăr de concentrare sau de internare, în Germania sau în afara Germaniei, n-au existat CAMERE DE GAZARE, DUBE DE GAZARE, CUPTOARE, CREMATORII pentru exterminarea ființelor umane. Tot ce s-a publicat în această privință nu-i decît o reșea de minciuni“.

Dacă zice El Sendero, apoi să știți că... așa e! Iar cei 6 milioane de evrei uciși s-au omorît singuri, numai ca să-l calomnieze pe Hitler!...

Alte capodopere încearcă să-l explice, ca să-l scuze, pe Hitler, pentru a putea imediat să-l glorifice. Așa, Herr von Asenbach, în „studiul“ său „politico-filozofic“, intitulat „Adolf Hitler — lupta lui contra rasei inferioare“, se exprimă, între altele, după cum urmează:

occidentale a aderat la pactul agresiv al Atlanticului de Nord, că se înarmează fără nici o discreție, că stă „pe poziții de forță“, că are în compoziția lui naziști, militariști, revanșarzi. Or, acolo unde capitalismul n-a fost zdrobit, unde înarmarea și milita-

„Pfui“ — este părerea oamenilor muncii vestgermani despre reînvierea hitlerismului și a politicii de remilitarizare.

.... Căci lupta lui Hitler contra rasei inferioare n-a fost o luptă împotriva Individului... Nici n-a voit, nici n-a provocat această luptă... etc. etc“.

De aici nu-i decît un pas pînă la pag. 9 pentru a proclama și zeifica: „... fascinantă evoluție națională sub Führerul Adolf Hitler“, ori la pag. 17: „... Căci astăzi figura istorică a lui Adolf Hitler ni se prezintă în toată grandoarea sa, dar nu încă apreciată în lumina ideilor sale și în oglindirea operei sale globale“.

De la glorificarea frumosului Adolf putem trece — nu-i așa? — la tipărirea unui ziar intitulat „Die Anklage“ (Acuzarea) și subintitulat: „Organ al victimelor de după război“. Cine sint aceste „victime“ care-și iau inima-n dinți ca să „acuze“? Să fie o Anne Frank de dincolo de

NDITEN!

Ros de ură, neîmpăcat la gîndul că zvastica i s-a ruginit, iar casca de oțel îi zace redeva spartă, el spumegă după revanșă, agită stindardul ferfenițat al rasismului, și tinjește de dor să-i mai îndese țărînă în gură vreunei copile care vrea să ridă.

Dar cum e cu puțință această agitație în văzul lumii, aceste clamări veninoase în gura mare, după ce niște guvernanți au jurat pe democrație și împotriva discriminărilor rasiale, ba s-au angajat să reprime pe naziști? Răspunsul ni l-ar putea da Conu' Leonida: „Fiindcă e voie de la poliție“.

Din păcate, așa e: în Germania occidentală, guvernul l-a pus pe nazist „în afară de lege“ numai de ochii lumii; în fapt, el este de-a dreptul încurajat. De ce?... Nu-i pentru nimeni un secret că guvernul Germaniei

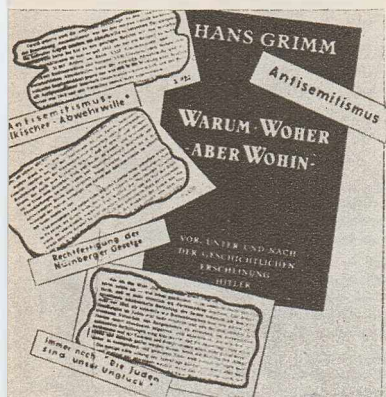

Dit is een foto, zoals ik me zou wensen, altijd zo te zijn. Dan had ik nog wel een kans om naar Hollywood te komen.

Anne Frank
10 Oct. 1942

„Aș vrea să arăt întotdeauna ca în fotografia aceasta. Poate că așa voi avea norocul să ajung cîndva la Hollywood — scria cu naivitate Anne Frank în 1942...“

„Nu vom mai admite reînvierea rasismului“ — iată crezul tinerilor vestgermani veniți în pelerinaj la mormîntul Annei Frank.

O carte recent publicată în R.F.G. în care autorul, Hans Grimm, propovăduiește fătis ura de rasă, fără ca vreo lege să-i interzică sau să-l sancționeze pentru aceasta. „Antisemitismul este o acțiune de apărare populară”, sau „evreii sînt nenorocirea lumii occidentale din punct de vedere biologic și spiritual” — **lată-citeva din „teorile” sale...**

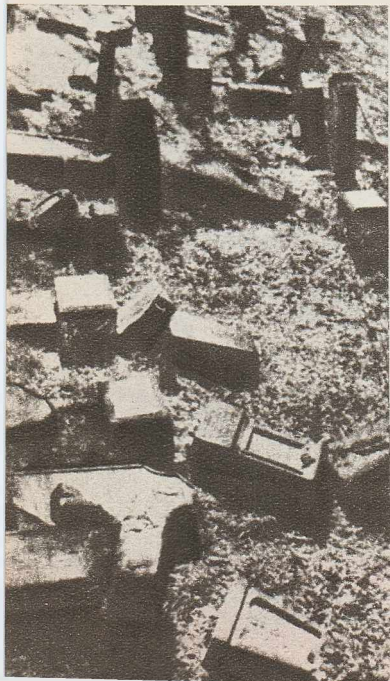
mormint? O, nu! Sînt naziștii care, în această imundă foaie, improscă cu noroi pe luptătorii antifasciști din Rezistență și pe evreii care au avut de suferit de pe urma hitleriștilor. Nu mai suportă hîrtia să zăbovim și asupra altor producții de aceeași stofă.

★

Apoi, justiția.

Sublocotenentul Frauendie-ner a primit din partea mișcării de Rezistență misiunea de a pune la adăpost nevestele și copiii victimelor de la 20 iulie 1944; ceea ce a și făcut. Dar a fost prins de naziști și a dispărut fără urmă. Potrivit legilor noi în vigoare, nevasta sublocotenentului dispărut a cerut, în numele copiilor săi, o pensie. Însărcinat cu anchetarea cazului e magistratul Herr Doktor Teufel von Rottweil, care conchide că nu e caz de pensie, deoarece „ceea ce a făcut Frauendie-ner n-are nimic de-a face cu un act de rezistență; că n-a pierit pentru motive politice; nu e vorba decît de salvarea unor femei și

Cei ce au profanat în aprilie 1956 istoricul cimitir evreiesc de la Limbach (Bavaria) — cel mai vechi din Europa — au întrecut în sălbăticie pe profanatorii din 1938...

a unor copii care nu făcuseră nimic.” E o concluzie demnă de un Teufel!*)

Mai departe, iarăși nu mai rabdă hîrtia.

★

În sfîrșit, niște fapte cotidiene.

O întrunire politică în Berlinul de vest, la care ia cuvîntul și ministrul Seeböhm. Se cîntă, firește, „Deutschland über alles”. Dar nu cîntă chiar toți. Unii, nu. Aceștia sînt înjurați de către cîntăreți. Sînt făcuți „scirbe de ovrei” și li se strigă: „Ați scăpat de camerele de gazare. E timpul să vă întoarceți în lagărele de concentrare”. Huliganii au fost reclamați, dar măsuri nu s-au luat.

În timpul ultimei campanii electorale, un lider al partidului lui Adenauer, Franz Rodermacher, a declarat: „Ollenhauer (conducătorul partidului social-democrat) e evreu; deci nu-i calificat să ajungă cancelar”. Ollenhauer nu e evreu, dar n-are a face. Pe fotografiile lui de pe afișele electorale a fost desenată „steaua lui David”, întru stigmatizare. Partidul lui Adenauer a fost silit să recunoască oficial că Ollenhauer nu-i evreu, dar despre procedeu antisemit n-a suflat o vorbă.

Am putea cita cazuri de fățișe boicotări antisemite, numeroase profanări de cimitire evreiești, numeroase devastări de sinagogi etc. Dar ne oprim. Hîrtia nu mai rezistă!

★

Firește, toate acestea n-ar fi posibile, dacă autoritățile din Republica Federală ar interveni la timp și cu energie, cum s-ar cădea, dacă spiritul militarist revanșard și nazist antisemit n-ar fi în floare în sinul acestor autorități.

Din fericire, așa cum am văzut, nu toți germanii din vest sînt huligani sau victime ușoare ale propagandei în favoarea urii. Așa că sub cerul de la Bergen-Belsen, destule glasuri se ridică vehement în mijlocul și împotriva manifestărilor pogromiste, împotriva unei justiții strimbe, a unei prese huliganice. Tot mai puternic se aude strigătul de alarmă: „Achtung, Banditen!” Atențiune! Bandații fasciști amenință din nou viețile oamenilor pașnici!

★

„Voi căutați să profitați totdeauna de scăpările poporului german, de ura naționalistă, de prostie, de superstițiile religioase și politice în general. Nu știți însă că nici Germania nu mai poate fi înșelată cu tertipurile de odinioară, că pînă și germanii au băgat de seamă că naționalismul este doar un mijloc ca o națiune să subjuge pe alta...”

Aceste cuvinte sînt ale lui Heine și au fost scrise în 1832, în prefața la „Aspecte din Franța”. Deși sub nazism, atît amar de vreme, aceste cuvinte au fost înăbușite și, în ciuda faptului că în Germania occidentală mai sînt destui care caută să le înăbușe, ecoul lor este astăzi din ce în ce mai puternic.

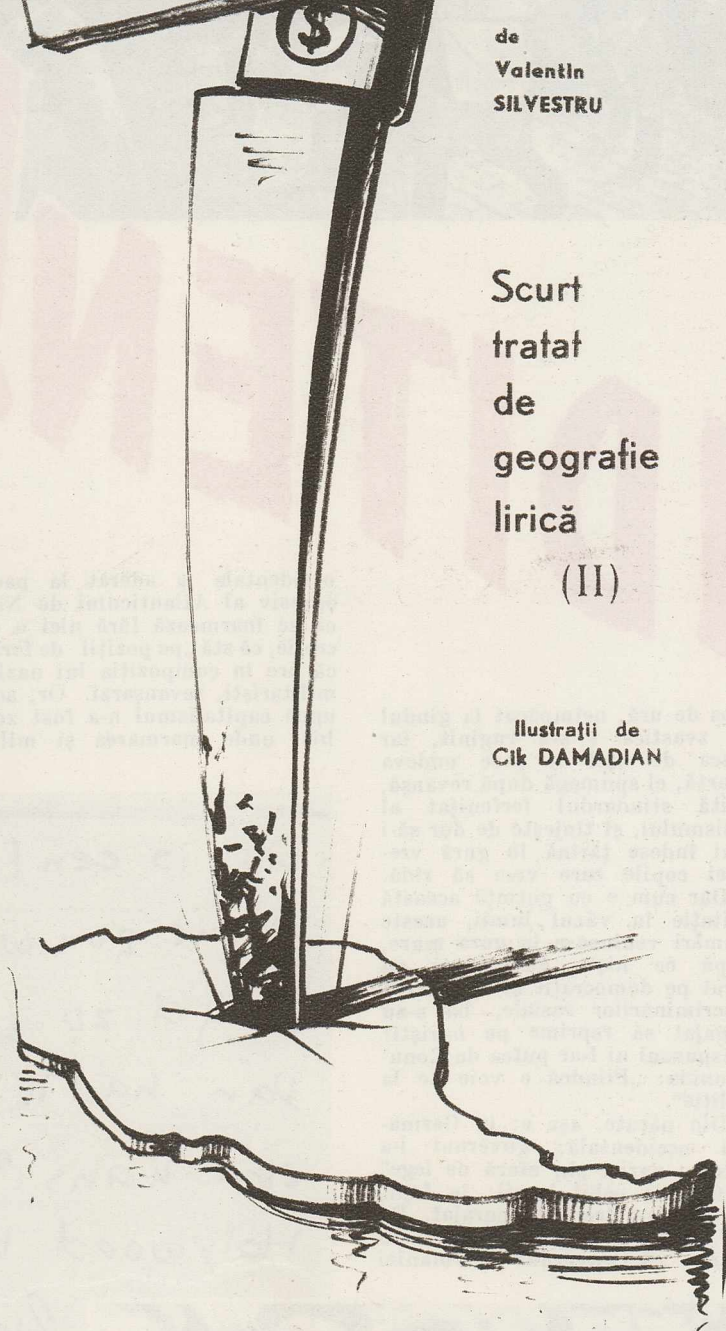
*) În germană: diavol.

REGII de NYLON din Republicile bananelor

de
Valentin
SILVESTRU

Scurt
tratat
de
geografie
lirică
(II)

Ilustrații de
Cik DAMADIAN

CRONICĂ DOMINICANĂ

Tapîn, drept, cu schiptru-n mînă
șade-n perine de pui
Și cu crengi îl apăr pajii
de muscuțe și zăduj.

EMINESCU

Pe una din jumătățile minunatei insule Haiti, se restrînge mica și frumoasă Republică Dominicană, sau — în limba țării — San-Domingo. Una din marile bogății naturale ale acestui binecuvîntat tînet rezida în banane. Una din marile bogății artificiale ale sale constă în cea mai modernă fabrică de armament din America Latină. Bananele sînt luate

ca export național al dominicanilor, în Statele Unite. Armele sînt trimise în Costa Rica în vederea răsturnării guvernului acelei țări.

Geografia plină de minunății a acestei perle a Mării Antilelor, se schimbă în funcție de istoria sa. Cîteva date demonstrative:

— În anul 1922 trupele americane de ocupație au acordat dominicanului

Rafael Leonidas Trujillo Molina, titlul, gradul și încrederea de încredere de poliție. În flora țării a apărut un cactus nou, puternic și foarte țepos: poliția dominicană.

— În 1928 cactusul a căpătat înținse rădăcini și ramificații, R.L.M. Trujillo căpătând la rîndul lui gradul de colonel și șef al poliției.

— În 1930 aceleași trupe americane l-au avansat pe numitul Trujillo la gradul de președinte de republică, drept care el a fost declarat ales ca atare, iar mica țărișoară declarată independentă de Statele Unite — care pînă atunci o ajutasera fără nici o pretenție, tocmai ca să devină ca atare și cituși de puțin alt fel. Aproximativ în aceeași vreme, pe insulă au început să se simtă fenomene ce prevestesc erupțiile vulcanice.

— Cîțiva ani mai târziu numele capitalei San-Domingo a fost sters de pe hartă și înlocuit cu numele președintelui, în așa fel încît capitala să se cheme ca președintele.

— Hărțile tuturor orașelor țării au fost punctate cu noi statui ale președintelui; la principalele intersecții președintele veghează asupra circulației, fie cu o mîină în sacou și alta la spate, fie cu un picior înainte și altul spre lături, fie cu fruntea spre cer și o mîină inspirată îndreptată spre pămînt, fie în alte poziții — în general foarte autoritare.

— După puțină vreme, harta universității din capitală s-a îmbogățit cu un nou „doctor honoris causa” — președintele Trujillo.

— După foarte puțină altă scurgere de timp, presa oficială a cerut să se introducă în dicționarele de tot felul, la cuvîntul „Trujillo”, semnificația „binefacătorul patriei”, ceea ce a sporit într-o măsură importantă producția pe plantațiile aflate în proprietatea personală a acestuia, din simplul motiv că ele s-au întins și mai mult pe harta țării. Cuvintele în cauză au fost adăugate pe multe din statutele existente.

— S-a adăugat cu repeziune, cam în același timp, pe aceleași statute, noua

funcțiune a președintelui: „generalisim al armatei”.

— Președintele face declarații presei, în urma unor mișcări populare, precum că acestea sînt provocate de comuniști, dar că, de fapt, în țara sa nici nu sînt comuniști, pentru că ori de cîte ori îi descoperă, el îi împușcă sau îi spînzură.

— În 1952, obosit de guvernare și pentru a se putea consacra exclusiv nenumăratelor sale afaceri, senor Rafael Leonidas Trujillo Molina transmite fratelui său Hector președinția republicii, iar diversilor membri ai familiei, posturile cele mai importante în stat. Pentru sine păstrează cu încredință modestie numai titlurile de „binefacător al patriei”, „generalisim” și „doctor honoris causa”, inclusiv, evident, statutele — singurele posibilități concrete de a conserva aceste titluri la vedere. Geografia țării nu suferă de astă dată nici o modificare esențială.

— În 1956 se tipărește la New York cartea lui Jesus de Galindes, profesor la universitatea din Columbia, intitulată „Era lui Trujillo”. Cartea reprezintă o contribuție la cunoașterea președintelui și a regimului său și arată cu fapte și cifre cum s-a instaurat o dictatură de tip fascist, cum se extermină în închisori zeci de mii de patrioți și cum e condusă țara după directivele sosite foarte regulat și periodic de la Washington.

— În noaptea de 12 martie 1956, profesorul Galindes e răpit de la locuința sa de către mesagerii președintelui Trujillo și ars de viu în cazanul unui vas dominican, ancorat în rada portului New York.

— În ziua de 16 mai a anului 1956 au loc alegeri pentru postul de președinte. Centrul de informații din New York al Republicii Dominicane anunță în ziua de 16 mai realegerea lui Hector Trujillo.

A doua zi pronosticul se dovedește a fi fost foarte exact. (Exclus să fi știut dinainte!)

— În geografia țării vulcanii se află acum în stare de erupție...

de alte măsuri economice — că Peru nu mai trebuie să cumpere vapoare și că poate foarte bine să închirieze vasele companiilor maritime nord-americane, a contribuit cu nonsolanță la ridicarea deficitului bugetar al statului prieten, într-un timp relativ scurt, cu aproximativ 20 milioane dolari.

Evident, nu se putea ca în parlamentul peruvian să nu răsunе și unele complimente la adresa prietenului nordic. Revista peruviană „Ballet” informează,

de pildă, că, într-o ședință plină de proteste, însuși nepotul președintelui republicii, senatorul Juan Manuel Pena Prado, a fost de opinie că „Peru trebuie să se elibereze de gheara yankee pentru a se orienta spre un comerț liber, stabilind imediat relații cu toate statele din lume”.

Lăsînd deoparte termenul nedelicat de „gheară”, se poate admite că cerința de a o lua de pe trupul statului Peru, e totuși legitimă.

INDIENI, CREOLI ȘI ALBI

„Din „nu” pe bani fac „da” într-o clipită!”

DANTE

...Din punct de vedere cultural, cinematografica, literatura și presa nord-americană sînt destul de răspîndite în orașele boliviene.

★

Iată deci cîteva aspecte ale geografiei economice, politice și morale a numai cîtorva țări din America Latină. Aici sînt bogății mînuții — în aur, uraniu și cositor, sînt bogate platourile — în petrol, salpetru și aramă, sînt bogate dealurile — în banane, tutun și cacao, sînt bogate sesurile — în pășuni cu ierburi grase și milioane de vite, sînt bogate apele — în pești și trestie de zahăr și sînt foarte bogate companiile nord-americane — în dolari și monede ale fiecărei țări în parte. Numai popoarele acestor țări sînt sărace. Pentru ele, enchiul din America nu mai e de mult o căldă speranță, ci un crunt regret. Nu ele îl moștenesc pe el, ci el le moștenește pe ele. E o rudă nesățioasă, un vecin hrăpăreț, un prieten negru în cerul gurii.

Dar...

...În mitologia popoarelor vechi ale acestor țări există două frumoase legende.

În Columbia se povestește că zeul soarelui, Bochica, a hotărît într-o bună zi să-i învețe pe oameni diferite meșteșuguri, pentru ca ei să trăiască bine. Pe pămînt se afla însă și un demon, Chibchacum, care lua mințile oamenilor, făcîndu-i să uite cele învățate. Bochica nu l-a putut răbda mult timp, și într-un moment de mare supărare a pornit la luptă împotriva lui. Învîingîndu-l, l-a pedepsit să poarte pămîntul în spate, pentru a răsucura timpul cît pămîntul l-a purtat pe dînsul...

Iar în Brazilia este o legendă după care, la începutul lumii, un zeu bun, Monan, i-a învățat pe oameni cum să scată piinea din pămînt și cum să-și facă locuințe. Un om foarte rău hotărî însă să-l piardă pe zeul cel bun. El dădu o serbare și invită pe zeu să se supună acolo unei probe teribile: să sară peste trei butuci aprinși. Zeul se supuse, dar chiar după prima săritură luă foc. Omul cel rău se bucură; dar iată că deasupra celui de-al doilea butuc, din fruntea arsă a lui Monan își născu tunetul, iar deasupra celui de-al treilea butuc, flăcările care-l mistuieră se transformară în fulger. Tunetul și fulgerul făcură scrum pe omul rău. Și astfel locuitorii pașnic ai pămîntului se putură împărtăși din plin de fericirea vieții.

...Ca număr al populației, America Latină dispune actualmente de circa 150.000.000 locuitori ai pămînturilor sale.

GHEARA CU ZECE MÎINI

Și noapte după noapte, cînd stoluri trec în zbor Ne-aduc ruină păsări cu lîcomia lor.

NEKRASOV

Coasta statului Peru e mîngîiată de apele calde ale Oceanului Pacific. Aerul rar al înălțimilor munților Anzi îi răcoare clima. La 4 kilometri deasupra nivelului mării, natura a creat aici o minune lichidă, lacul Titicaca, pe ale cărui valuri plutesc corăbii peruviene și boliviene. Adîncurile Cordilierilor ascund mari comori minerale. Cîmpurile de lîngă țărîm nu sînt nici ele sărace.

În Peru se află două metale prețioase cărora localnicii le zic uranio și vanadio, iar societatea americană „Cerro de Pasco Copper Corporation”, filiala societății americane „Anaconda Copper Mining Company” care le exploatează, le zice în engleză Uranium și Vanadium.

În Peru se află mult petrol extras de către o societate numită de indigeni „la compania petrolera Standard Oil”. Localitatea Toquejala e cunoscută în Peru drept sediul principal al zăcămintelor de cobre, adică de cupru și totodată al societății americane „Smelting Refining Company”.

Minerul de fier e aglomerat mai ales în jurul localității Marcona și în minele acționarilor societății americane „Ruta Construction”.

Marile întreprinderi metalurgice din Chimbono se află de asemenea în Peru, datorită așezării localității în această țară, dar sînt proprietatea exclusivă a societății sub control american „Corporation de Santa”.

În total, nouă societăți americane și una franceză al căror capital se apropie de cifra de 200 milioane de dolari se îngrijesc de întreaga industrie extractivă a țării și și-au extins în ultimii ani binefacerile și asupra rețelei feroviare și portuare.

După cum constată ziarul canadian „Labours Daily”, datorită preocupării alente și îndelungate față de peruvieni, a celor zece societăți, „muncitorii mineri au un salariu care variază între 85 cenți și un dolar pentru ziua de muncă de 10—12 ore, durata ei nefiind reglementată. Locuințele lor sînt în genere niște cocioabe mizerabile.”

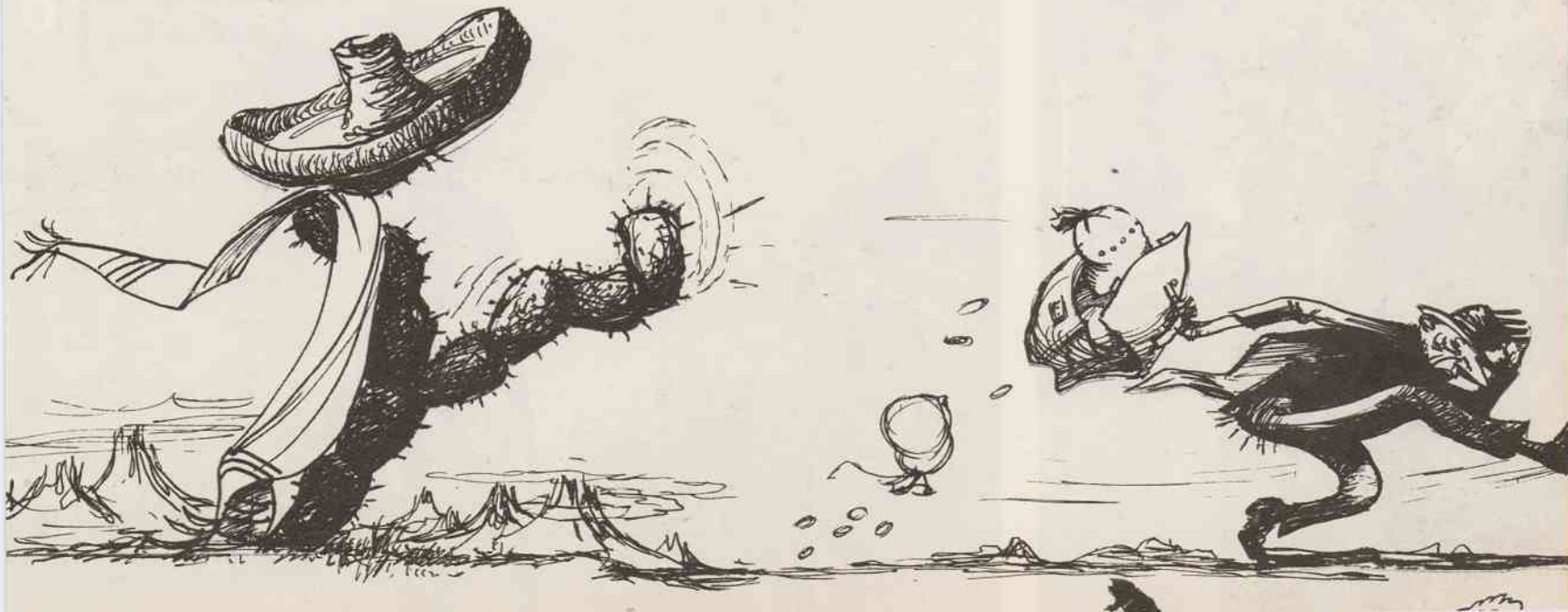
Statele Unite considerînd — alături

Indienii Aymara își aduc citeodată în spate, de la zeci de kilometri, o bucăciță de pămînt cu iarbă, ca s-o așeze în fața casei, pe platoul arid. Creolul Morales a transportat tractoarele de la fabrică la Ministerul Agriculturii cu camioanele, pentru că tractoarele erau toate stricate — cu buna-știință a furnizorului și a clientului — incapabile să se miște pe roțile proprii, paralizate de un cancer al cutiilor de viteză.

Indienii sect cositor din minele înaltelor podișuri și primesc pentru aceasta de la „Anaconda” o sumă zilnică egală cu cuantumul rației unui pușcăriaș, dintr-o închisoare nord-americană.

Pentru afacerea cu tractoarele Carlos Rivas, fostul subsecretar de stat al Ministerului Finanțelor și actualul deținut nr. 394 al penitenciarului central din La Paz, ordonanțase drept plată lui Morales, pentru fiecare tractor, o sumă fabuloasă.

Indianul norocos, stăpîn al unei bucăci de pămînt în care intră brăzdarul plugului de lemn, își înhamă lama la plug și ară mereu, doar-doar vor prinde rădăcini în țărîna măcar jumătate din semințe. Un fost înalt funcționar al Ministerului Agriculturii, de rasă albă, actualmente coleg de odaie cu Rivas, se frămîntase mult și găsisese o soluție de a-l înapela lui Morales tractoarele stricate ca „necorespunzătoare” fără a-i pretinde și restituirea banilor (ei numai a unei cofe-bacșiș).

1

2

3

DIURNA MERGE...

— Bongiorno București, am sosit în deplasare!

De pe scara vagonului care, abia perceptibil, alunecă de-a lungul peronului, funcționarul unei întreprinderi dintr-un colț de țară salută cu entuziasm cerul albastru al Capitalei, ziua ei însorită și aerul transparent (foto nr. 1). După monotonia călătoriei, se impune o haltă de ajustare la Bufetul Gării. Parcă pentru ce altceva a fost amenajat chiar aci, în calea celor ce au feșit din gară spre marele oraș? (foto nr. 2).

E păcat totuși să te închizi între patru pereți, chiar și cu șase sticle „răcoritoare”, când dincolo de ușă, Capitala te așteaptă cu bratele deschise, gata să-și dăruiască din plin frumusețea, la-ți deci servieta și umblă. Și fă-ți vînt cu pălăria și ale naibii „răcoritoare”, te încălzesc! (foto nr. 3).

Dar ia te uită: „Revizorul”! Să fii la București și să nu vezi un spectacol ca acesta? (foto nr. 4).

Nu, hotărît lucru, ar fi o crimă! Pină seara însă, mai e timp. Și seara? Să întrebî din om în om la intrare: „N-aveți un bilet în plus?” Nu șade frumos! Ia să dea o fugă la casa de bilete. Vorba ceea: ce e-n mină, nu-i minciună! (foto nr. 5).

Așa. Cu biletul în mină, ai spectacolul în buzunar. Dar unde o fi ministerul? Pe-aci nu-l greu să te rătăcești (foto nr. 6).

Aha! Trebuie s-o lei înapoi, apoi la stînga, apoi la dreapta... apoi... strada... nr... Iață-1!... De ce nu se poate intra? Ah, da. Într-adevăr, ziua de muncă s-a terminat de mult (foto nr. 7).

Bine. O să revină mîine. (Masa a luat-o în familie, la tanti Aglaia. A fost plăcut și... economic). Și acum, la hotel (foto nr. 8).

Doar nu te poți duce neodihnit seara la spectacol! Acolo nu ai voie să întirzi cu nici un chip.

Într-adevăr, e delicios „Revizorul” lui

5

Gogol. Una e să-l citești doar, și cu totul alta să-l vezi pe scenă! Te amuzi copios. A fost o seară — un delictu! (foto nr. 9).

A doua zi dimineață — la treabă! Dar... uite, ar trebui să-i ducă un cadou nevastei. De, din București! Să nu spună că nu e galantom (foto nr. 10).

La naiba, era să uite comisiunile: Popescu l-a rugat... Ionescu l-a rugat... Piscopescu... Așa. N-a uitat pe nimeni? Nu, nu. A umblat mult, dar totul e-n ordine. Toate interesele lui Ionescu, Popescu, Piscopescu etc. au fost asigurate (foto nr. 11).

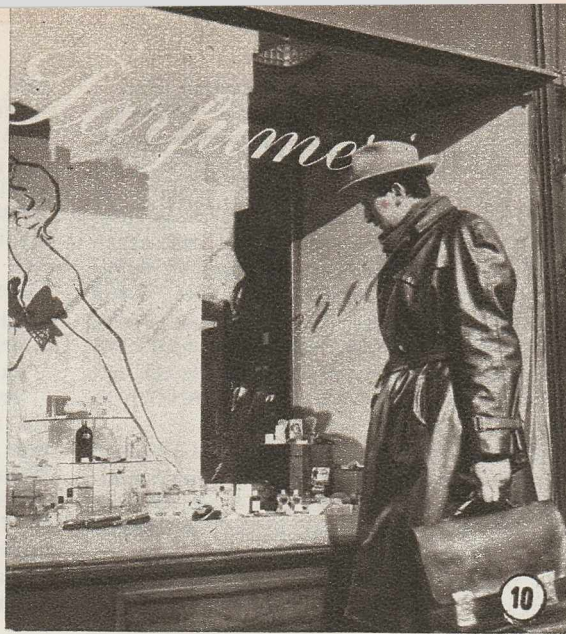
Acum — repede la minister (foto nr. 12)! Cum? Nu e nimeni? Cum se poate, tovarășe, pleacă toți deodată, așa, la oră fixă? Păi, așa e curat birocratism!...

Și tată-l pe eroul nostru anonim înapoiindu-se spăsit la întreprinderea care l-a trimis la București cu treburi... Directorului și colegilor le va explica, firește, ce specie de birocratism a întîlnit la București și cum din vina lor, și numai a lor, a trebuit să stea două zile în plus. Numai amicilor le va șopti tainic la ureche ce minunat se poate petrece în Capitală, pe contul statului (călătorie gratuită, cazare asijderea, bașca diurna)...

... Mai sînt și din ăștia... (n-ar mai fi!)

6

FOTOFOILETON

Text de Doru MIHALCEA

Fotografii de S. STEINER, realizate cu concursul actorului Nic. DOLEA

OCHIUL

Acest preț de cost — atât de anost și sec în aparență — ascunde o adevărată lume și reprezintă pentru economist ceea ce atomul reprezintă pentru fizician. Neteș și rotund la început, el se deschide lăsând să se întrevadă un hățiș de formule mai mult laborioase decât complicate, dar în cantități industriale. Principalele lui subdiviziuni sînt cîteva, dar una singură dintre ele se subdivide în 25 de compartimente, dintre care unele pot fi amănunțite în continuare. Dar dacă, privit de financiar, are zeci de puncte și subpuncte, privit de jurnalist are numai două sensuri active: unul în care crește, altul în care descrește. De cele mai multe ori prețul de cost e scăzut

de R. BODEANU

Fotografii de M. PAIUC

MAGIC

în producție de oameni de la strung, rîdea, sudură, de cei de la planșetă și riglă; de cele mai multe ori crește din cauza celor de la aprovizionare, a celor care gospodăresc întreprinderea. Aceste concluzii se referă bineînțeles la întreprinderile de serie — la cele care produc unicate fiind mai greu aplicabile.

Și, în sfîrșit, de cele mai multe ori cei care scad prețul de cost cîștigă bătălia cu cei care frînează scăderea lui.

★

Reproiectarea alternativelor de 19 și — respectiv — 38 de către inginerul Wilhelm Wagner a adus fabricii „Electroputere”-Craiova economii de tablă silicioasă, fier și cupru în valoare de două milioane lei anual.

Petre Săftoiu a înlocuit axele forjate, prin axe laminare la mașinile rotative, inginerii Iancu Cojocaru și Ștefan Grosu au reproiectat transformatorul de 25/50 kVA înlocuindu-l cu alt tip — și asta a dus la economii de sute de mii lei anual.

Se pot face economii și adunînd șpanul, ascuțind mai rar creioanele, învîrtind la timp comutatorul. Desigur, nici acestea nu sînt de lepădat. Dar pentru marile economii trebuie să studiezi, să cunoști tehnică, să-ți bați capul. Wagner, Săftoiu, Grosu au consultat reviste, cărți, au urmărit experiența întreprinderilor din străinătate.

Intr-una din halele întreprinderii „Electroputere”, am vorbit cu meșterul Alexandru Covaci.

— Și cîte inovații ai făcut dumneata anul trecut?

— Anul trecut?... Luna trecută am făcut cinci sau șase. Să le vedeți...

A scos un caiet din buzunar, unde era desenat cîte ceva și bifat în cap de rînd. Bifase inovațiile acceptate. Inova — cum s-ar spune — organizat, sistematic, urmărind fluxul tehnologic. Nu erau mașini complicate, nu ayusese nevoie de calcule grele. Totuși, calculase, desenase — făcuse mici proiecte în caietelel lui. Micșorase cu doi milimetri diametrul unor borne, construiseră un mecanism care să ușureze transportul unui întreprupător, schimbaseră ceva la o cuvă. Pretutindeni înlocuise, modificase, corectase, simplificase — era un gospodar ce gospodărea tehnic.

Producția în serie oferă mereu posibilități de ieftinire. Unii reproiectează, alții corectează, alții folosesc capetele de cupru, su-

↑
Ing. Wilhelm Wagner între proiectanții viitorului „Diesel electric”.

dindu-le între ele și toate resturile de mica-foliu. Totul costă — totul poate să coste mai puțin. Tramvaiele produse de „Electroputere” costau foarte mult în 1954, mult în 1955, destul în '56, mai puțin decât s-a planificat în '57. Acum, prețul lor e aproape jumătate din cel de la început și se mai poate micșora mult. Și tocmai în această perioadă ele s-au îmbunătățit (controlerul, care se defectează uneori, nu se face la „Electroputere”) și salariile muncitorilor au crescut. Deci, alternatoarele sînt mai ieftine, transformatoarele sînt mai ieftine, tramvaiele sînt mai ieftine.

În mina viguroasă a proiectantului și muncitorului, prețul de cost e silit să se facă mai mic. Dar mai e o mină, mai moale, mai lăbărțată, care-i dă voie să se umfle, să crească, să se diformeze. Fără nici o noțiune de calcul de regie, de cotă de utilaj, îți dai seama „cum devine cazul”. La fiecare vagon de tramvai

se consumă — după indicația documentației — 12 m c. cherestea. La calculele ulterioare — măsurind cu centimetrul băncile, podelele, pereții, măsuța taxatorului — nu ies decît vreo 8 m.c. Restul de patru?! O parte se pierde datorită defectelor lemnului și prelucrării, o altă parte se pierde din cauza întreținerii mizerabile a scîndurilor depozitate. Carpenul și stejarul mor fără ploaie cît sînt copaci, dar mor încă o dată, în ploaie, cînd sînt scîndură. S-a arătat de multe ori că o magazie cu gestionar cu tot ar costa mai puțin decît sutele de metri cubi pierduți prin degradare în ploaie.

Însă dacă lemnul n-are magazie, nisipul de turnătorie și fonta au. Însă n-ajung niciodată acolo pentru că mai e nevoie de o... bucată de linie ferată. Și nisipul se degradează, și fonta ruginește.

Dar sînt unele materiale care, chiar dacă au magazie și linie ferată pînă acolo — sau

nici măcar n-au nevoie de asemenea linie — nu ajung să fie depozitate la timp. Fie pentru că ministerul n-a trimis planul la timp, fie pentru că aprovizionarea a lucrat fără abilitate. Și atunci, în ultimul moment, în a treia decadă a lunii, cînd se ajunge la asalt, trebuie să cari materialele cu autocamionul. Și asta se traduce așa, pe 1957, la valoarea transporturilor:

cu autocamioane proprii — 908.149 lei;
prin C.F.R. — 1.375.991 lei;
cu autocamioane I.R.T.A. — 1.613.290 lei.

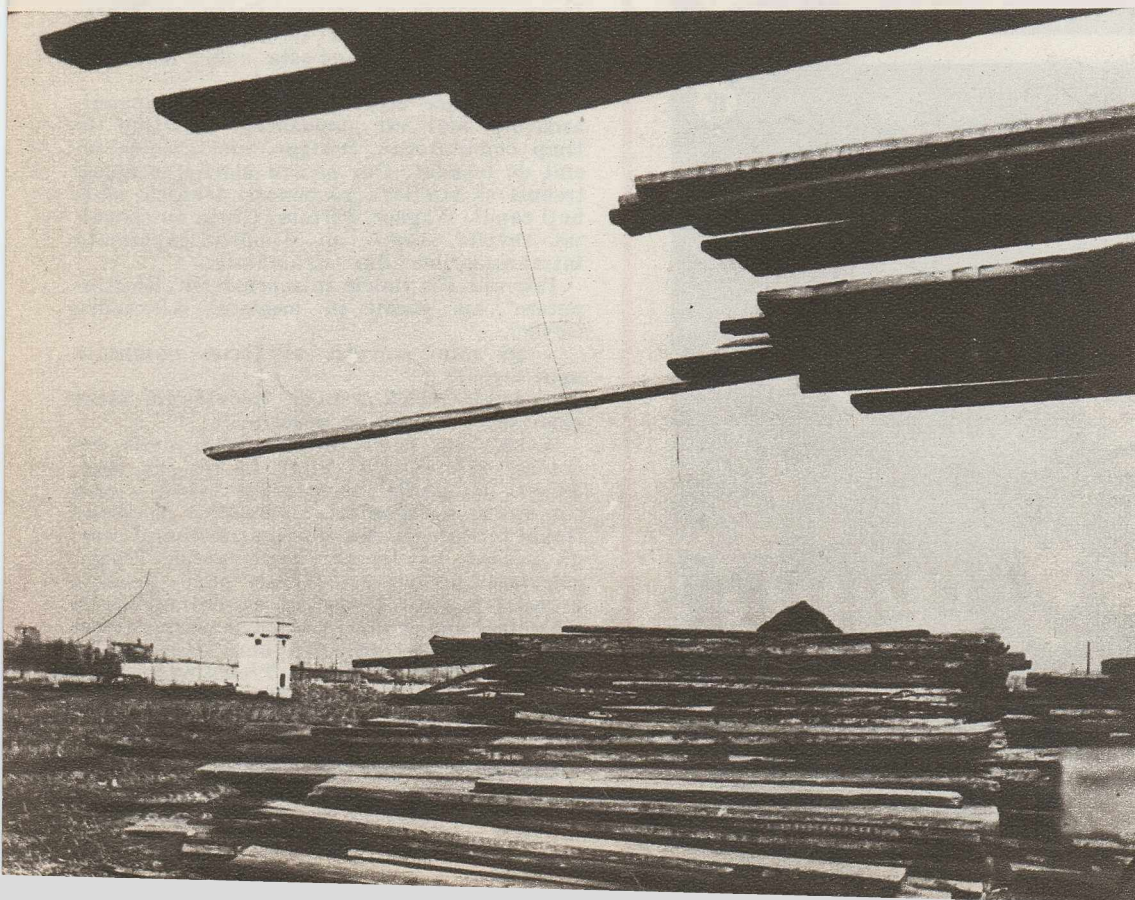
Transportul prin I.R.T.A., care trebuie să fie auxiliar, sporadic s-a lăștat ca o zi de post, înghițind multe sute de mii de lei. Mina lăbărțată a gospodarului a lăsat să crească cheltuielile ca pe un aluat de cozonac. Și fiindcă intervine „ultimul moment” și producția trebuie făcută, utilizezi ce ai în magazie, nu ce ar trebui să ai, și tai în fier ca în carne vie, aruncînd tone de material.

↑
Și o „subsecție” care aduce, în mic. economii mari: brigada de bobinatoare, condusă de Alexandrina Buzduganu.

Asemeni unui ochi magic, prețul de cost înregistrează aceste perturbări, imediat și cu exactitate. Evident, asaltul — care mărește prețul mai sus pomenit — nu poate fi înlăturat deodată. E o boală mai veche și care adeseori depășește fabrica. Dar într-o bună măsură el poate fi atenuat pe loc. Iar materialele se pot păstra din timp în magazii, documentațiile pot fi revizuite. Se fac reduceri masive de cupru și mica-foliu, de cositor și material diluant. Nu se pot face oare reduceri de lemn și fier? Nu numai meșterul Covaci, inginerul Wagner, tehnologul Săftoiu, brigada de bobinatoare a Alexandrinei Buzduganu lucrează asupra prețului de cost. El a scăzut cu douăzeci la sută, cu patruzeci la sută la principalele produse. Poate să scadă cu șaiszeci la sută. În definitiv toate aceste motoare, alternatoare, transformatoare se traduc pînă la urmă în lumină, stofă, filme, piine. Scăderea prețului de cost trece mult dincolo de incinta fabricii.

↑
În ploaie, lemnul moare a doua oară și în loc să devină banchetă de tramvai va fi ars pe foc.

APA... O PROBLEMA

de Radu NOR

H₂O = AU?...

Apa egal cu aur? Iată o întrebare la care voi încerca să răspund.

APA ȘI NATURA. Dintr-o suprafață de 510.200.000 km² cît are pămîntul, 359.000.000 km² (70%) sînt acoperiți cu apă. Primele microorganisme au luat naștere în apă. Trei pătrimi din masa oricărui corp viu se compune din apă. Orice viață activă (animală sau vegetală) nu este de inchipuit fără o cantitate minimă de apă.

Deci... H₂O = Viață!

APA ȘI PĂMÎNTUL. Planta produce din substanțe anorganice (apă și bioxid de carbon), prin folosirea energiei solare și în prezența clorofilei, substanțe organice.

Deci... H₂O = Pîine!

APA ȘI INDUSTRIA. Nu există fabrică sau uzină în care apa să nu constituie o materie primă de prim ordin. Fără apă nu avem electricitate, energie atomică, oțel, ciment, hîrtie, țesături, piele...

Deci... H₂O = Bunuri!

În concluzie, la întrebarea pusă se poate răspunde: formula „apa egal cu aur” nu este valabilă; apa este infinit mai prețioasă decît aurul. Cu o singură condiție: să fie stăpînită și gospodărită de om.

O GREA MOȘTENIRE A TRECUTULUI

Apa... o problemă. În țara noastră, cea binecuvîntată? În țara noastră, scaldată de valurile mării și ale Dunării, străbătută de râuri și pîraie, în țara niilor de izvoare cristaline?

Da, apa este o problemă! Împ de secole, ea a fost socotită

o forță a naturii, căreia omul nu i se poate împotrivi. A stăpîni apa înseamnă construcții, diguri, canale, lacuri de acumulare. Dar construcțiile înseamnă investiții. Adică bani. Și cu banii, regimurile trecute preferau să facă afaceri.

De aceea, țara cea bogată în apă devenea în mulți ani o țară a secetei, un pustiu însetat, o împărăție a foametei. De aceea, cînd se prăvăleau torenții de pe culmile despădurite și spălau țărîna cea bună, țărănilor le rămînea ogorul sterp, pietros, pe care nu încolțea nimic. De aceea, sute și mii de hectare erau inundate, vite înecate, case distruse și oamenii, muritori de foame, alungați în cele patru vînturi. Un zbor deasupra Carpaților dezvăluia totul: pîraie tumultoase, ripe abrupte, torenți, un peisaj de o sălbăcie ce încînta ochiul turistului, dar îl înfiora pe economist.

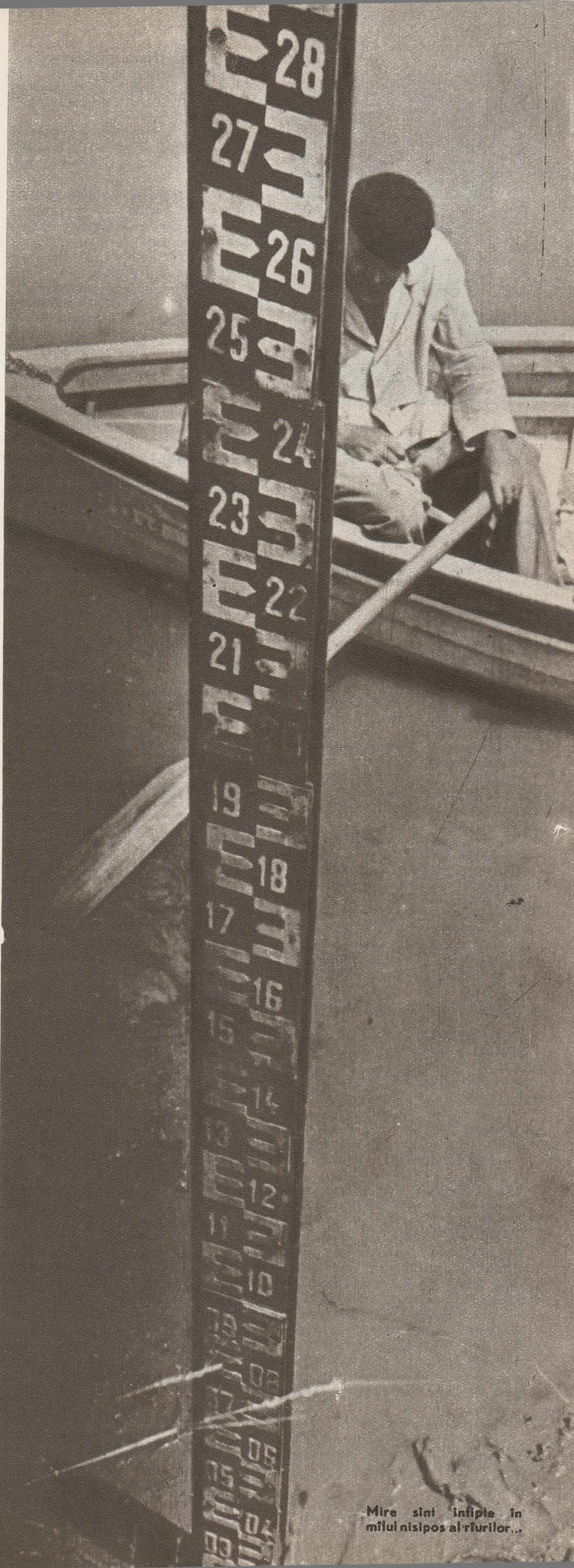
Mereu alte arături și orașe erau în primejdie. Amintiți-vă anul 1942. Nu departe de București, apele Argeșului crescuseră pe neașteptate. Comunicația cu Piteștiul se întrerupsese. Se prăbușiseră poduri, șine de cale ferată fuseseră smulse, case distruse, vite moarte, pierderi de vieți omenești. O mare catastrofă! Astăzi se știe că sumele cheltuite în această regiune pentru refacerea bunurilor distruse atunci de apă ar fi ajuns pentru amenajarea întregului bazin, deci și pentru eliminarea pe viitor a pericolului de inundație.

ALARMA S-A DAT ÎN ANII PŪTERII POPULARE

Pămîntul devenise acum al popoului și apa tot a lui devenise. Și, ca orice bun, trebuia îngrijit.

1942... Iată ce a rămas din pod, după trecerea apelor mari.

Mire sînt înfipte în mîlul nisipos al rîurilor...

În ultimii ani, apa începe să fie stăpînită. Iată o priză de apă pentru irigație, construită de curînd la Chirnoși.

În zona de vest a țării s-au luat măsuri de protecție împotriva apelor mari, s-au construit canale, prize de apă pentru irigație pe Crișul Negru și Crișul Repede. Au început lucrările de irigație pe cursul inferior al Ialomiței și pe Brateș. S-au făcut primele lucrări de îndiguire în Lunca Dunării, pentru a se reda agriculturii pămînturile roditoare din aceste locuri.

În anul 1950 se elaborează planul de electrificare a țării și, odată cu el, problema apei se situează pe prim plan. Se fac primele amenajări hidroenergetice, ca aceea de pe Valea Sadului, Așteleu pe Crișul Repede și încep lucrările pentru marea hidrocentrală „V. I. Lenin” de la Bicaz.

Totuși, aceste lucrări au fost proiectate izolat, fără să se aibă în vedere un plan general de amenajare a apelor țării noastre. În 1957 începe o nouă etapă: coordonarea tuturor acestor lucrări pentru stăpînirea și gospodărirea apelor, pentru transformarea lor dintr-un blestem, într-o mare și neprețuită bogăție.

ÎNCEPE LUPTA ORGANIZATĂ

Și lupta începe. Generalii, distinși profesori, ingineri, laureați ai Premiului de Stat, stau aplecați asupra hărților și urmăresc mișcările inamicului. Pe aceste hărți, linii roșii împart întreaga țară în sectoare, corespunzătoare celor mai importante bazine hidrografice.

Telefoane zbirnîie. Sosesc curieri. Topografii, în echipament de campanie, cu planșetele la subsuoră, se pregătesc de plecare. Pleacă și grupele de cercetători. Aceștia sînt inginerii și tehnicienii, însărcinați cu întocmirea cadastrului apelor. Trebuie surprinsă fiecare mișcare a inamicului. Mire sînt înfipte în mîlul nisipos al rîurilor, se măsoară nivelele, debitele, sedimentele. Se cercetează arhive vechi de cîteva decenii, pentru a se cunoaște evoluția unei ape în decursul anilor.

Sună telefonul:

— Alo! În rîul X pătrund apele reziduale ale fabricii de zahăr. Peștii din crescătoria Y sînt în primejdie!

O echipă se deplasează de urgență la fabrică. Cercetează,

verifică. Instalația de epurare a apelor reziduale s-a defectat. Se indică măsurile ce trebuie luate. În curînd, primejdia va fi înlăturată.

Rîul Z e năbădăios din fire. Inundă în fiecare an sute de hectare de teren arabil. Combatem inundațiile? Nu, le prevenim! — spun „generalii” și întocmesc planuri de amenajare integrală și de folosire complexă a bazinului respectiv.

Amenajare integrală? Ce înseamnă amenajare integrală? De bună seamă nu numai combaterea inundațiilor. Construcțiile hidrotehnice trebuie să folosească în egală măsură agricultura, piscicultura, scopurilor energetice, transporturilor, să înlăture primejdia eroziunii solului. O singură cheltuială — folose multiple.

Acolo unde apele formează sau întretaie frontiera de stat, lupta se duce umăr la umăr cu detașamentele țărilor vecine. Construcțiile hidrotehnice sînt astfel concepute, încît să folosească ambelor țări.

Inamicul este încercuit. În curînd îi vom cunoaște întreaga forță distructivă, întregul arsenal. Și atunci, vom da bătălia decisivă.

O CĂLĂTORIE ÎN VIITOR

Lunca Prutului e de mult amenajată. Apele au fost domolite și mii de hectare redat agriculturii. De asemenea, apele bazinelor Bega-Aranca-Timiș-Bîrzava-Caraș, care în trecut provocau inundații dezastruoase atît la noi cît și în R.P.F. Iugoslavia, sînt astăzi ținute în frîu de mîna omului. În urma terminării hidrocentralei „V. I. Lenin”-Bicaz — au fost complet amenajate bazinele Bistrița și Siretul inferior. Amenajarea Buzăului și Argeșului a permis irigarea a mii și mii de hectare care arată azi ca o adevărată grădină.

La rîndul ei și Delta Dunării s-a schimbat. Amenajată integral ea a devenit una din bazele economice cele mai de seamă ale țării. S-au înălțat numeroase hidrocentrale pe mai toate cursurile importante de apă. Ele însumează o putere instalată de 8.500.000 kw. Iar microcentralele de pe afluenți vor mări puterea instalată la 14.000.000 kw. Asta înseamnă noi fabrici și uzine, noi bunuri pentru oamenii muncii.

Au fost create căi navigabile cu o lungime de peste 2000 km, pe care circulă vase fluviale de 1.000 tone. Orașele Satu Mare și Iași au devenit porturi. Vapoare care pînă nu de mult puteau naviga doar pînă la Brăila, și-au prelungit traseul cu încă 1.000 de km.

În urma acumulărilor de apă, a regularizării cursurilor și a creării de noi căi navigabile, au putut fi irigate 1.500.000 de hectare, ceea ce a sporit producția cerealică cu 3 milioane de tone pe an.

Seceta, anii cu recolte slabe, au rămas amintiri triste.

★

Fragment științifico-fantastic? Nu. Imaginea obiectivă a viitorului apropiat, a zilelor cînd apa va fi stăpînită și gospodărită după voia noastră. Pînă atunci însă apa... rămîne o problemă.

OPINII...PE SCURT

DREPTUL LA RÎS

La unele comedii se ride, la altele nu. Eu le prefer pe cele dinții nu numai pentru că Molière, Gogol, Goldoni și Caragiale au stabilit pe vecie dreptul oamenilor la rîs, ci și pentru că ele sînt o armă eficace de înfrîngere a răului. În ultima instanță eficacitatea unei comedii, capacitatea unei satire de a biciui vechiul, depinde de măsura în care reușește să stîrnească risul spectatelor împotriva acestui vechi. Iată de ce este îmbucurător atunci cînd tînăra noastră dramaturgie originală se îmbogățește cu încă o comedie adevărată care atacă o temă actuală.

Vi s-a întîmplat de bună seamă să întîlniți în tren, undeva, pe Valea Jiului sau a Mureșului, la Hunedoara sau la Reșița, cite un localnic care să vă arate de la fereastra vagonului — uneori chiar cu o notă de patriotism local — minunățiile meștegurilor sale și toate cite s-au făurit acolo, în anii din urmă, pentru ca la despărțire să-și exprime dorința de a se... stabili în Capitală. Mirajul frumoasei capitale a patriei noastre exercită un anumit magnetism, o atracție irezistibilă pentru unele elemente nestatornice din provincie, adeseori cinstite, a căror conștiință încă nu s-a ridicat la nivelul socialismului.

Acesta e profilul moral al citorva dintre eroii comediei „Colivia cu sticleți” de Lascar Sebastian și Silviu Georgescu, reprezentată în premieră pe țara la Teatrul de Stat din Petroșani. Spectatorii din Valea Jiului au rîs din toată inima și au aplaudat — nu numai la finaluri de act — asistînd la peripețiile prin care trece familia Pologeanu.

lordache Pologeanu, capul familiei, cînsit funcționar de poștă, e dominat de atracția Capitalei, conjugată cu necazurile pe care i le pricinuieste un șef nedrept și corupt; supusa sa soție, Iucreția, e de acord să plece și ea la București în virtutea principiului „cur zici dumnea-ta, lordache”; fiica lor Nicoleta, o tînăra naivă și visătoare la modul gîscă, și fiul lor Tică, un adolescent chiușliu de tip bulvardist, vor și ei să evadeze din „îmbîcsita” provincie, a cărei frumusețe și poezie o sezează însă și o apără cu îndrăjire bunica lor „madam Vlad Tepeș”, și unchiul lor Tiribentea, care se dovedește pînă la urmă un adevărat Păcală, știind să deosece cu iscusință planurile migraționiste ale familiei.

Acțiunea se petrece, după cum arată autorii, într-un centru regional. Dacă încerci să identifice orașul, îl vei găsi pe undeva prin Oltenia. Acest lucru n-are importanță decît în măsura în care umorul sănătos de filiație populară oltenescă sporește farmecul comediei. (De aceea nu va putea nicicînd pricepe de ce se ride la această comedie, criticul care ar aprecia ca „vulgară” expresia „la ce ciorile să mai stăm!”, pornind pesemne de la premisa că în orice piesă trebuie să se vorbească în limbaj de salon). Și nu-i vorba numai de comicul de limbaj pe care — în trecut fie-zis — nici Caragiale nu l-a disprețuit. Piesa are un conflict prin excelență comic, care a dat posibilitate harnicului și infimosului colectiv al Teatrului de Stat din Petroșani să dea un spectacol de succes.

Actorul Dem. Columbeanu, care a interpretat savuros rolul factorului poștal Brăbete — o ediție oltenescă și... „nemagnetizată” a cetățeanului turmentat — și-a cunoscut personajul încă acum un șert de veac, pe cînd juca pe scenele din Cetatea Banilor. Jean Tomescu a redat cu umor un lordache Pologeanu autoritar și naiv, iar Ion Stănescu a creat o compoziție (e drept, cu unele inegalități) în rolul de păcălici al lui Tiribentea. A primit aplauze la scenă deschisă și Elena Columbeanu în rolul lui madam Butoiescu, damă frivolă care, tînjind după Capitală, o va vizita cu prilejul unei discuții la „vorbitor” cu soțul ei, infractor de drept comun. Artista emerită Elena Antonescu a creat o reușită soacră... pozitivă, într-un rol demn de regretată Sonia Cluceru.

Partitura generoasă a comediei ar fi putut spori valoarea spectacolului, dacă ansamblul ar fi dispus de mai mult timp pentru repetiții și dacă tinerii directori de scenă D. Căpitănu și Ion Pavlescu — de altfel talentați — ar fi respectat mai riguros legile comediei, ar fi evitat unele elementare greșeli regizorale, (mai ales în ceea ce privește lumina) și ar fi prevenit unele erori de distribuție, ca, de pildă, cea a rolului Sandu Lăstaru, interpretat pueril, sau a rolului Tică, rol „gras” a cărui interpretare debilă și falsă a dăunat echipei.

De altfel, interpretarea piesei a pus probleme grele direcției de scenă nu numai sub raportul valorificării textului, ci și în atențarea unor deficiențe de construcție — mai ales înspre final, unde ritmul scade înainte de căderea cortinei, sau ale unor lungimi — deficiențe ce pot fi ușor remediate de către autori.

În curînd spectacolii multor orașe ale țării vor putea viziona spectacolul „Colivia cu sticleți” prezentat în turnee de către teatrul din Valea Jiului. Iar acei dintre spectatori care, inevitabil, se vor recunoaște în unele personaje, vor trage înțind concluzia corespunzătoare. Și cu aceasta, credem, satira lui Lascar Sebastian și Silviu Georgescu își va fi atins ținta.

Andrei BART

Madam Butoiescu (Elena Columbeanu) și Nicoleta Lăstaru (Mina Munteanu) într-o sedință de... ghițit în cafea.

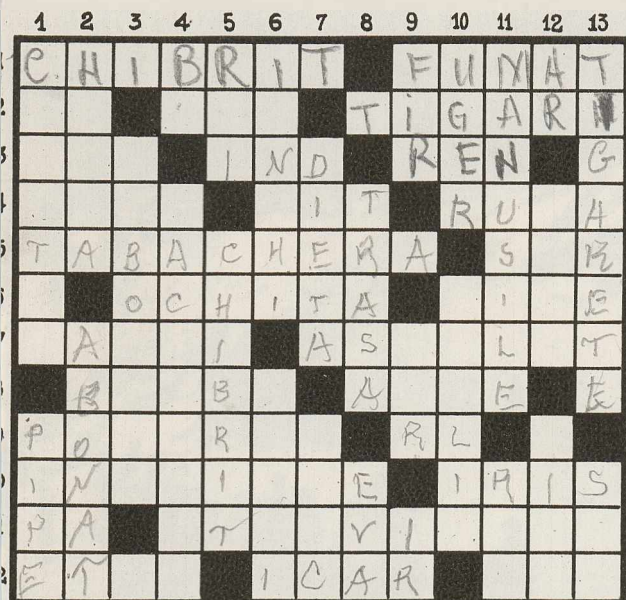
Trei dintre personaje: madam Vlad Tepeș (Elena Antonescu), poștașul Brăbete (Dem. Columbeanu) și interpreta unui modest rol episodice...

Cuvinte încrucisate

FUM ȘI FUMĂTORI

ORIZONTAL: 1) Aprinde — terzis în sălile de spectacol. Udată la capete — Te adoarme ră morfină — Se transformă în fum (pl.). 3) Arbust cu fructe istoase — Fluviu în India — animal polar. 4) Iubesc în cel ai înalt grad — Servește ca de trecere și fumului de țigară — Linba fumătorilor de Moskvă. 5) Plină cu tutun — rsenic în Moldova. 6) Tintită — Fumătorii numesc astfel fi- rile din tutunuri prea slabe.

7) A se răsti — Inhalat. 8) Poți să rizi, să plîngi sau să șoptești în ea — Fumuri. 9) Băutură de proastă calitate — Rele (nu țigări, ci litere)! 10) F de la „fum” și „fumători” (pl.) — Stînjenel. 11) Început de pasiune — Substanțe ca opiumul, morfina și compuşii arsenicului (masc.). 12) Lichid care arde fără fum — Căldura soarelui i-a topit aripile — Producător de opiu.

VERTICAL: 1) Fumul este

pasiunea lui — Le colecționează unii fumători. 2) O aduce fumătorul unei țigări bune — Client permanent. 3) Clăcași ardeleni (od.). 4) Întrebare nepoliticoasă — Ca fumul de țigară pentru fumătorul pasionat. 5) Fiecare dintre ei cu recolta sa de tutun — În buzunarul fumătorului. 6) Festă — Mută ace (pl.). 7) Prescripție medicală care interzice uneori și fumatul — Specie de grîu de munte. 8) Inhalată, cînd e vorba de țigară — Cea legendară a mîncat un măr, cea modernă e adesea fumătoare. 9) Doar unul, de tutun, nu-ți ajunge pentru o țigară — Pentru (lat.) — Alifie. 10) Sursă de lapte — Ars cu țigara sau fierul de călcat. 11) Cu ele pe mîini, nu te frigi — Tine loc de țigară, iarna, alpinistului. 12) Exprimă o dorință la persoana treia — Staul — O lasă fumul în aer. 13) Ustensil al fumătorului (pl.) — Adverb al eleganței în domeniul îmbrăcămîntei.

DEZLEGAREA JOCULUI „HAI LA VOTI” apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) DOI — VICTORIOSI. 2) EA — VOTANTI — ROD. 3) PRIETEN — ELENA. 4) U — ASA — ACI-MARE. 5) TINERI — AI — OTEL. 6) AN — LIBERTATI — E. 7) TRAI — SUTASI — FV. 8) ALEGERI — FEMEI. 9) AME — INO — CA — AR. 10) LAGAR — POALE — IC. 11) I — ALMA — STANCU. 12) ANTENE — MIA — AIR. 13) T — OSTAS — AI — ARTA. 14) IURIE — CANDIDAT.

SFATURI practice

O CAFEA NU CA TOATE CAFELELE...

— Și-acum — îmi spuse buna ea prietenă Irina, după ce terminaserăm dejunul la care mă vitase — am să-ți prepar o cea „a la Balzac”. — Romancierul clasic fran- z! Poate nu știi că era unu ntre cei mai pasionați băuteri cafea și că a lăsat posterității eva rețete celebre pentru pre- rarea „licoarei arabe”. — De ce „arabe” și nu „tur- ști”? — Aa, probabil că nu cunoști iginea cafelei! — Mărturisesc că nu. Știu ar că turcii sînt mari specia- ti în prepararea ei, după cum pare că sînt și mari consuma- ri. — Da, draga mea, dar ei n-au noscut cafeaua decît prin anul 51, cînd le-a fost adusă din rsia. Legenda spune că arabii cunoșteau încă din secolul al -lea și că descoperirea ei se toreste unor... capre. Păstorul ei turme a observat că ori de e ori caprele lui mînceau fruc- e unui anumit arbust sălbatic, veneau neastîmpărate și nu se îi culcau la ora obișnuită ntru sîiestă. Gustînd și el din este fructe, s-a simțit cuprîns aceeși vioiciune ca și caprele tot ca ele n-a mai avut somn. uctele acestea au devenit ast- un leac contra moleșelii. Ca nu știe oricine despre ce era rba, un medic arab de pe rmea aceea, pe nume Razes, răjit boabele verzi, le-a pisat a făcut o licoare neagră, cu e a început să combată — nu a oarecare succes — frigurile, mculoză, scorbutul, migre- e și obezitatea. Uimiți de ctele acestor boabe, un secol

mai tîrziu, neguțătorii olandezi le-au introdus în Europa, unde le vindeau la început foarte scump. Atît de scump, că nici mțcar regele Ludovic al XIV-lea nu putea să-și permită luxul de a oteri „licoarea arabă” decît la recepții restrînse... În timp ce-mi nara acest inter- resant istoric al cafelei, prietena mea Irina luase rîșnița din bufet și măcina de zor cu ea boabe proaspăt prăjite. — Prima condiție a unei ca- fele bune — îmi explică ea — este s-o rîșnești în momentul cînd vrei s-o prepari. În modul acesta îi păstrezi aroma intactă. — Și dacă n-ai rîșniță? — Ceri să țî-o macine, în fața ta, la magazinul care țî-o vinde, dar nu iei niciodată o cantitate prea mare. Te aprovizionezi pentru trei, patru zile maximum și, în orice caz, o păstrezi într-o cutle de metal ermetic închisă și într-un loc în care nu există ceva de la care să prîndă mros. Fiînd- că, întocmai ca un magnet, ca- feaua atrage orice mros din jur — de la parfumul pe care îl ai pe batista din geantă sau din bu- zunar și pînă la spirt-lacul cu care e lustruită mobila din casă. Tot ascultînd-o, mă trezii că am ajuns împreună cu prietena mea în bucătărie. — Ce faci? — o întrebai, văzînd că pune o singură ceașcă de cafea la fier — tu nu bei? — Cum să nu beau, dragă? Beau și eu, dar o fierb întîi pe a ta. O fac, cum s-ar spune, după toate regulile orientale: fiecure ceașcă în ibricul ei. Dacă-ș putea s-o fierb în nisip încîns, ar ieși și mai gustoasă. Așa o fierb arabii.

— Bine, ei au și nisip — observai eu. — În schimb, cei din insula Cuba n-o fierb de loc. Ei o pun doar în apă rece, fi adaugă zahăr și o beau așa. — Noroc că noi avem obi- ceaiul s-o fierbem. — Da, dar aici e aici; cît s-o fierbi — asta e marele secret. Uite, o pul în apă rece, fără s-o amesteci și ai grija ca atunci cînd a dat prima undă s-o re- trași de pe flacără. O amesteci cu lingurița în timp ce o retragi și o pul din nou pe foc, pînă dă încă o dată în clocot; atît. Înainte de a o turna în ceașcă, pul o picătură de apă rece în ibric, pentru a face să cadă zațul la fund. — Spune-mi acum și cum o dozezi. — Cafea — o linguriță cu virf; zahăr tot atît. Aceasta bineînțeles pentru o ceașcă obiș- nuită. Dacă-ți place mai dulce, pul mai mult zahăr, desigur, iar dacă vrei să fie și mai aroma- tă, adaugi puțin praf de cafea după ce a dat în ultimul clocot fără s-o mai fierbi în continuare. Irina îmi servi cafeaua. — Gata? — întrebai zîmbînd — nu-i mai adaugi nimic? — Dacă vrei îi adaug puțin rom, dar să știi că-i taie aroma. Iar dacă te-ai afla acum în Japonia ai vedea că țî se ser- vește cu sare, după cum dacă te-ai afla în Olanda, țî s-ar da amestecat cu lămîie și cu ouă. Am să încerc eu o dată figura asta a olandezilor. — Bun e dumnezeu! Poate am norocul să nu mă nimeresc la tine în ziua aceea...

JOSIANA

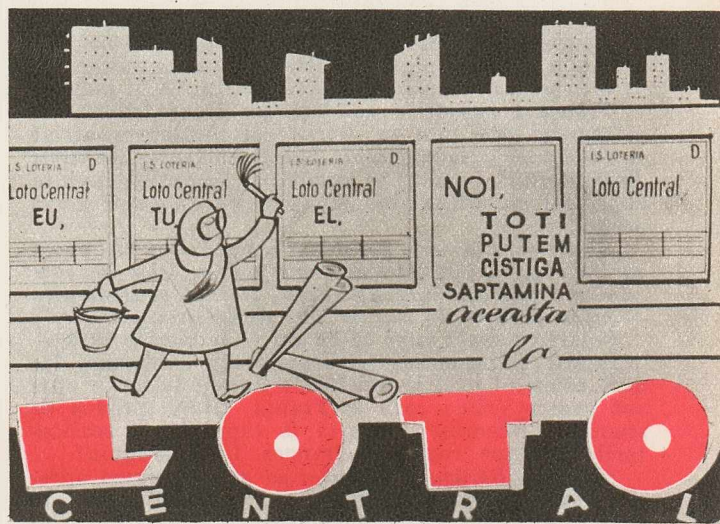
VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE CENTRALE

din Sos. Mihai Bravu 1
Sos. Mihai Bravu 2
Sos. Mihai Bravu 10

GĂSIȚI SORTIMENTE VARIATE DE:
TESĂTURI, GALANTERIE, ÎNCĂLȚĂMINTE ȘI
ARTICOLE DE COPII.

Mercerle, parfumerle și articole foto-sport.

La toate unitățile comerțului de stat

Un nou film românesc:

„CIULINII BĂRĂGANULUI”

În urmă cu treizeci de ani, în martie 1928, un român, a cărui apariție în literatură se datora marelui scriitor francez ROMAIN ROLLAND, publica în Franța o povestire zguduitoare despre oameni și întâmplări din țara sa. Scriitorul român, expatriat în Franța, se numea Panait Istrati, cartea — „Ciulinii Bărăganului” — și, ca să sintetizăm în puține cuvinte cuprinsul ei, cităm rindurile datorite de autor drept prefață:

„Dedic această carte poporului român, celor 11.000 de țărani asasinați de către guvernul român, celor trei sate rase cu lovituri de tun: Stănițești, Băilești și Hodivoaia — crime săvârșite în martie 1907 și rămase nepedepsite”.

Și iată că exact după 30 de ani — în martie 1958 — „Ciulinii Bărăganului” se proiectează pe ecrane. Iar dacă romanul scriitorului român Panait Istrati a apărut pentru prima oară în Franța, filmul produs de studioul „București” poartă în capul listei realizatorilor săi pe regizorul francez Louis Daquin!

„Ciulinii Bărăganului” sînt pe ecrane supuși aprecierii și judecății dumneavoastră. Vă remitem de astă dată rolul de cronicari cinematografici, păstrînd pentru noi doar dreptul la cîteva notații. Să începem cu cele două fotografii.

Sus: Matache și Marin, fiul și tatal. În arșița și vîntul Bărăganului, trag cu obidă după ei toată a-verea — această căruță hîrbuită. Cîit vor dura puterile lui Marin, cînd va cunoaște Matache altceva decît asprimea Bărăganului?

Jos: Judecînd după răutatea neclintită de pe fața boierului, după neliniștea întrebătoare a vătafului Ursu, nimic bun nu-l așteaptă pe Matache și pe cei de o seamă cu el: oamenii pot să piară; pentru boier nu există țărani, sărăcie, boli; boierul nu știe ce-i omenia; el vrea bani!

Poate că nici un film românesc din ultima vreme n-a întrunit un număr atît de mare de personaje ca „Ciulinii Bărăganului”. Interesant de reținut: rolurile mari sînt încredințate unor începători. În rolul lui Matache debutează un băiat de 14 ani dintr-un sat îndepărtat de București: elevul Nuță Chirlea; Tănase e interpretat de tînrul actor Florin Piersic, iar în rolurile Stanei și Tudoriței apar Ruxandrana Ionescu și Ana Vlădescu, amîndouă încă studente ale Institutului de Teatru!

Cităm alte nume demne de reținut din distribuție: Clody Bertola, Eugenia Petrescu-Eftimiu, Mihai Berechet, Nicolae Tomazoglu, Marcel Anghelescu.

Subliniem cu entuziasm muzica filmului aparținînd compozitorului Radu Paladi. Un comentariu profund, sobru, original.

Pentru încheiere, o mărturisire. Scena cea mai bună a filmului (după părerea noastră): hora!

M.M.S.

SPORT

CAMPIONATELE INTERNAȚIONALE DE SCHI ALE R.P.R.

↑
VALEA LUI CARP, așeza într-un minunat decor, fost locul de întrecere participanților la campionatele internaționale de schi. În stînga sus: START. Abitrul urmărește acele cronometru, în timp ce concurenții așteaptă încordat momentul plecării în cursa slalom uriaș a campionatelor internaționale de schi ale R.P.R.

← PRIETENI ȘI CÎȘTIGĂTORI. Cursa de slalom uriaș s-a încheiat cu victoria schiorului bulgar Gheorghe Dimitroff. Iată-l pe cîștigător (în mijloc), împreună cu concurenții romîni Ion Bîrsă (stînga) și Gh. Cristoloveanu (dreapta) clasafii pe locurile următoare.

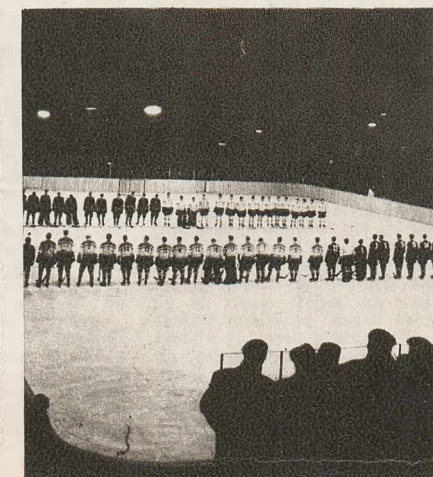
INDEMINARE. Cursa de slalom pune la grea încercare tot curajul și toată priceperea concurenților de-a lungul unui dificil traseu.

TURNEUL INTERNAȚIONAL DE HOCHET

Cu prilejul inaugurării patinoarului artificial din parcul sportiv „23 August” desfășurat un interesant turneu internațional de hochei, la care au participat patru formații: R. D. Germană (echipă reprezentativă), R. Cehoslovacă (Spartak Plzen) și din țara noastră (echipa reprezentativă și selecționata de tineret).

În clișeu: formațiile aliniate pe patinoar artificial.

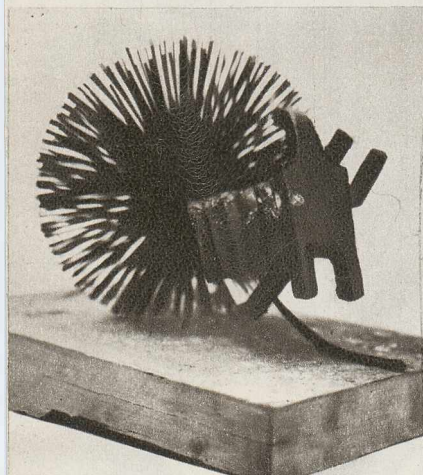
Fotografie de S. STEIN

ÎN JURUL GLOBULUI

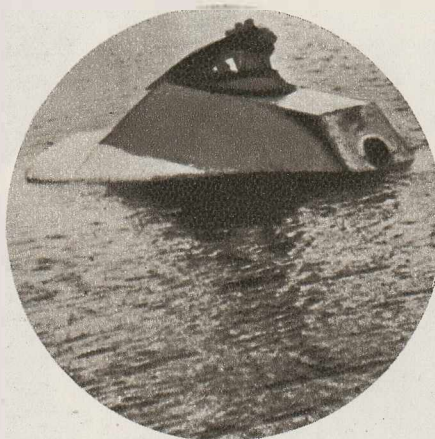
DIN... COARNE ȘI OASE. În cadrul pavilionului sovietic al Expoziției de la Bruxelles vor putea fi admirate — alături de mărețele realizări ale științei și tehnicii sovietice — și numeroase obiecte de artizanat lucrate din corn și os, printre care și acest bitlan.

„PLANTĂ ȘI ANIMAL” își întitulează sculptorul Takis noua sa „lucrare” din bronz și fier pe care o expune la Galerile Hannovera din Londra. Am fi fost însă recunoscători autorului lucrării, dacă ne-ar fi indicat care este planta și care animalul. Altminteri, am fi îndreptățiți să luăm sculptura drept niște unelte de hornar.

NOUA SCRIERE CHINEZĂ. Un grup de studenți din Pekin exersează în fața colegilor lor noua scriere chineză, care înlocuiește străvechile ideograme printr-un alfabet fonetic. Recenta reformă a scrierii chineze este menită să permită răspândirea învățămîntului modern în întreaga Chină.

UN SUBMARIN... PERSONAL. Tânărul muncitor polonez Adam Kotarski, în vîrstă de 22 ani, și-a construit singur un... submarin. La prima încercare ambarcațiunea a coborît la o adîncime de 8 metri și a stat 20 de minute sub apă, avînd la bord 4 pasageri.

O COLECȚIE ORIGINALĂ. Pereți tapetați cu... fanioane și tăblițe cu numere de automobil, din cele mai diferite colțuri ale lumii. Colecția aparține unui tînăr olandez.

9.000 MILE FĂRĂ ESCALĂ. Raymond Cruickshank și-a propus să realizeze cu euterul său cea mai lungă călătorie fără escală făcută vreodată cu o asemenea ambarcațiune, străbătînd pe apă distanța de la Durban (Africa de Sud) pînă la New York.

VA AMINTIȚI?... Cu cîtva timp în urmă s-a anunțat încetarea din viață a artistei Edna Purviance, cea mai veche parteneră de film a lui Charlie Chaplin. Edna Purviance fusese prima artistă aleasă de Charlot pentru a juca împreună cu el, într-o producție cinematografică și obținuse un mare succes în filmul „Emigrantul”, din care este reprodusă fotografia de mai sus.

VEDETE LA „RĂCOARE”. La Hollywood scandalurile se țin lanț. Nu trece o lună fără ca o vedetă să nu facă cunoștință cu „răcoarea” celulei, ca pedeapsă pentru infracțiunile comise — betie, bătaie, consum de stupefiante etc. Ultima „victimă” este noua „stea” Anthony Franciosa, care pentru a nu dezminți „reputația” colegilor săi, a provocat un scandal monstru într-un local, luînd la bătaie mai mulți fotografi. A trebuit să vină poliția și să aresteze „steaua”, pentru ca lucrurile să se liniștească.

Ecranizarea „Însemnărilor din Moabit” ale talentatului poet tatar Musa Djali, mort în temnițele fasciste, face parte din proiectele studiourilor „Mosfilm” pentru anul acesta. Regia viitorului film o deține A. Room.

Confliktul dintre un tînăr medic și un vracî al satului, „specialist” în leacuri băbești, alcătulește tema centrală a filmului „Medicul și vracîul”, pe care îl regizează italianul Mario Monicelli, creatorul filmului „Infidelele”. În rolurile celor doi adversari apar Marcello Mastroianni și Vittorio de Sica, acesta fiind la primul lui rol negativ.

Regizorul polonez Antoniuz Bohdziewiczski a terminat luna trecută două filme lucrate concomitent. E interesant de remarcat că, în timp ce „Sfîrșitul nopții” e o dramă inspirată de ultima perioadă a războiului, al doilea film, „Șchița în cărbune”, e o comedie de actualitate.

Audrey Hepburn, tînăra și talentată actriță americană al cărei renume crește cu fiecare nou film, va fi partenera lui Yves Montand, în producția regizorului Fred Zinnerman „Istoria unei malci”, care se va turna în Congo.

Numele excelentului clown moscovit Oleg Pogor este din ce în ce mai cunoscut în străinătate, mai ales după turneul său din anii trecuți în Franța și Germania. Pentru cei care încă nu l-au admirat, filmul „Clownul luminos”, pe un scenariu de N. Pogodin, în care Oleg va deține rolul central, va fi o plăcută surpriză.

Ultimul film al marelui regizor spaniol Bardem (autorul „Morții unui ciclist”) se ocupă de soarta tristă a muncitorilor agricoli din podișul castilian. În rolurile principale apar Raf Vallone, Carmen Sevilla (partenera lui Fernandel în „Don Juan”) și Jorge Mistral (partenerul Mariei Felix în „Camelia”).

Legiunea Străină a inspirat pe scenaristii cehi care lucrează în prezent la filmul „Drapelul negru”. Regizorul acestei pelicule, care dezvăluie viața de groază a celor ce s-au lăsat ademiniți, înrolîndu-se în legiune, este V. Cech, iar echipa de actori cuprinde și artiști neprofesioniști, dintre care cîtiva foști soldați în Legiunea Străină.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

„Regina ceardaşului“ — la Bucu-
reşti!

Începînd de miercuri, Teatrul de
Operetă din Budapesta prezintă, în
sala de pe Splai, nemuritoarea o-
peretă „Silvia“ de Imre Kálmán. În
rolul titular, artista Marika Németh.

PREȚUL 2 LEI